

ΠΡΩΗΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑ

Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων

ΤΕΥΧΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ο ΟΜΗΡΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
“ΟΥΣΚΟΥΔΑΜΑ ΘΡΑΚΗΣ,,

Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Θ' Τόμου τῶν Θρακικῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

«Ἀσφαλῶς ἡ ἀρχέγονος ἐλληνικὴ γλῶσσα
ὑπῆρξε ἡ ἀρχή, ἡ ρίζα καὶ ἡ μήτηρ τῶν γλωσσῶν
τῶν ἀρχαίων λαῶν, ἡ δὲ Ἑλλάς ἡ ἀρχαιοτάτη
κοιτίς τοῦ πολιτισμοῦ».

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ Ι. Α. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
1937

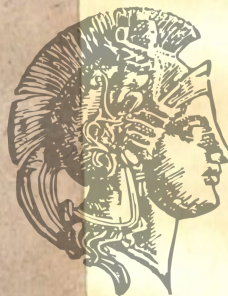
Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων

ΤΕΥΧΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ

Ο ΟΜΗΡΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
“ΟΥΣΚΟΥΔΑΜΑ ΘΡΑΚΗΣ,,

Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Θ' Τόμου τῶν Θρακικῶν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

«Ἀσφαλῶς ἡ ἀρχέγονος ἑλληνικὴ γλῶσσα
ὑπῆρξε ἡ ἀρχή, ἡ ρίζα καὶ ἡ μήτηρ τῶν γλωσσῶν
τῶν ἀρχαίων λαῶν, ἡ δὲ Ἑλλάς ἡ ἀρχαιοτάτη
κοιτὶς τοῦ πολιτισμοῦ».

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ Ι. Λ. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

1937

νυνδία νδία νδία νδία νδία

ΝΟΤΙΑΝΟΝΟΝ

ΝΟΤΙΑΝΟΝΟΝ

ΝΟΤΙΑΝΟΝΟΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

νυνδία νδία νδία νδία νδία
νυνδία νδία νδία νδία νδία
νυνδία νδία νδία νδία νδία
νυνδία νδία νδία νδία νδία

ΑΘΗΝΑ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

ΤΩ ΕΚ ΘΡΑΚΗΣ ΑΕΙΜΝΗΣΤΩ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΩ ΣΤΑΜΟΥΛΗ

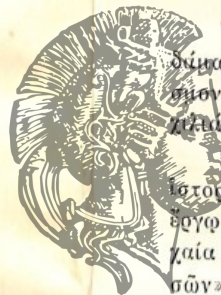
ΑΝΔΡΙ

ΦΙΛΑΡΧΑΙΩ ΚΑΙ ΦΙΛΟΠΑΤΡΙΔΙ

ΜΕΓΑΛΩ ΕΥΕΡΓΕΤΗ ΤΩΝ «ΘΡΑΚΙΚΩΝ»

ΚΑΙ ΠΟΛΥΣΕΒΑΣΤΩ ΗΜΕΤΕΡΩ ΦΙΛΩ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ο ΟΜΗΡΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
«ΟΥΣΚΟΥΔΑΜΑ ΘΡΑΚΗΣ»*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

«Οἱ περί τήν Θράκην καί Ἰωνίαν
οἰκοῦντες, Ἑλλάδος ἐσμέν ἔκγονοι»
(Αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς)

«Καὶ ἦν ἡ Γῆ χεῖλος ἔν
καὶ μία φωνὴ πᾶσι»

(Ἁγία Γραφή)

Ὡς τίτλον τῆς παρούσης μελέτης ἀνεγράψαμεν τὴν λέξιν «Οὔσκου-
δάμα» διότι ἐξ αὐτῆς λαβόντες τὴν ἀφορμὴν ἀνεύρομεν ὁλόκληρον κό-
σμον χρυσολαμπὴ σκοτισθέντα ἀτυχῶς ἐπὶ αἰῶνας, καὶ ἥδη πάλιν μετὰ
Μελιδάδας ἔτι ἀναλαμβάνοιτο ἐν τῷ ἱστορικῷ ὁρίζοντι.

Τι σημαίνει ἡ λέξις Οὔσκουδάμα; ὁ ἐλλόγιμος συγγραφεὺς τῆς
ἱστορίας τῆς Θράκης κ. Κωνσταντῖνος Κουρτίδης ἐν τῷ ἐκλεκτῷ αὐτοῦ
ἔργῳ περὶ τῆς Θράκης γράφει σχετικῶς: «Ἡ Οὔσκουδάμα εἶναι πανα-
ρχαία Θρακικὴ πόλις, φερομένη ὡς πρωτεύουσα τῶν βασιλέων τῶν Ὀδρυ-
σῶν» καὶ προστίθῃσιν ἐν ὑποσημείῳσει ¹⁾ «Ἡ λέξις Οὔσκουδάμα εἶναι
Θρακικὴ, σύνθετος Ο ὕ σ κ ο υ - δ ά μ α ᾽ ἡ Θρακικὴ λέξις δάμα εἶναι
συγγενὴς πρὸς τὴν Σανσκριτικὴν d a m a, τὸ περσ. dam, τὸ ἐλληνικὸν
δῶμα καὶ τὸ λατ. domus, σημαίνει πόλιν, τόπον, φρούριον.

«Κατὰ ταῦτα Οὔσκουδάμα εἰς τὴν θρακικὴν γ λ ῶ σ σ α ν θὰ ἐσή-
μαινε πόλιν, ἢ φρούριον τοῦ Οὔσκου, ὅστις πιθανῶς ἦτο ἀρχαιότατος
δυνάστης ἢ ἥρωος Ὀδρύσης· ὁ Προκόπιος περὶ Κτισμάτων ἀναφέρει ἀνά-
λογον τούτου τὸ φρούριον Βάσκου ἐξ ὀνόματος πιθανῶς ἄλλου τινὸς
ἥρωος ἢ δυνάστου Ὀδρύσου. Παρβλ. καὶ Ἀσαφειδάμα πόλις Συρίας
(Πτολ. Γεωγρ. Γ. σελ. 976). Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς γράφει πάλιν: «Δομέαν

* Ἡ παρούσα ἀποτελεῖ τὸ Πέμπτον Τεῦχος τῆς μελέτης «Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη
τῶν Αἰώνων».

1) Κ ω ν σ τ α ν τ. Γ. Κ ο υ ρ τ ῖ δ ο υ, ἱατροῦ, «Ἱστορία τῆς Θράκης ἀπὸ
τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ 46 μ. Χ.» τόμος Πρῶτος σελ. 158 σημ. 1.

θρακική επίσης λέξις, γνωστή ως δάμα = πόλις, φρούριον, οίκος, τόπος, ως Ούσκουδάμα, 'Αφουσειδάμα κτλ. Τὸ θρακικὸν δάμα εἶνε συγγενὲς μὲ τὸ ἐλληνικὸν δῶμα, δόμος, τὸ Σανσκρι. damia τὸ λατινικὸν domus καὶ τὸ Περσ. dam ἐκ τούτου καὶ δομαῖος, δ ο μ έ ο ς, — έα = κάτοικος, ἡ καταγομένη, τὴν πατρίδα ὅθεν 'Αραζέα δομέαν = ἡ 'Αραζία τὴν πατρίδα, ἡ ἐξ 'Αραζου (πόλεως) καταγομένη¹⁾.

Ὁ δὲ ἀείμνηστος Γεώργιος 'Ιακ. Λαμπουσιάδης εἰς τὴν μελέτην αὐτοῦ «Τρεῖς ἀνέκδοτοι Μελέται περὶ 'Αδριανουπόλεως»²⁾ γράφει: «ἐν τῷ μέσῳ τῆς 'Εριβόλακος Θράκης παρὰ τὴν συμβολὴν τῶν τριῶν μεγάλων αὐτῆς ποταμῶν Μαρίτσα, 'Αρδη, καὶ Τούντζια, ὑπῆρχε μικρὰ πόλις, ἣτις ἐκαλεῖτο 'Ορεστιάς καὶ 'Ορέστεια. Τὴν κτίσιν τῆς πόλεως αὐτῆς ἡ παράδοσις ἀνάγει εἰς τὸν μεγαλύτερον υἱὸν τοῦ πορθητοῦ τῆς Τρωάδος Εὐρυκρείονος 'Αγαμέμνονος 'Ορέστην... ἔτεροι καὶ οὐχ' ἥττονος σπουδαιότητος σοφοὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι ἡ 'Αδριανούπολις τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο Οὕσκουδάμα. 'Αλλ' ἐνῷ τὸ ὄνομα 'Ορεστιάς εἶνε ἐλληνικώτατον, ἀνάγον τὴν ἀρχὴν εἰς ἓνα τῶν ἐπιφανεστάτων οἰκων τῶν πολυχρόνων Μηκυνῶν, τοῦναντίον τὸ ὄνομα Οὕσκουδάμα εἶναι καθαρώς θρακικόν. 'Αλλὰ τί ἄρα γε ἐσήμαινε; Κατὰ τὸν Μ. Παρανίκαν ἡ λέξις εἶνε σύνθετος ἐκ τοῦ Οὕσκου καὶ δάμα. Τούτων τὸ δευτέρον συνθετικὸν σημαίνει οἶκον, παρὰ τὸ Σανσκρι. damas, Ζενδικ. dema ἐλληνιστὶ δόμος, λατινιστὶ domus καὶ παρὰ τοῖς ἡμετέροις χωρικοῖς dam) εἰς τὸ α'. συνθετικὸν Οὕσκου εἰκάζουν ὅτι σώζονται ἔχνη τοῦ ὀνόματος 'Ορέστου. Τὸ ἐπ' ἐμοὶ ὅμως καὶ τὸ τοῦ Οὕσκου εἶναι καθαρώς θρακικόν, καθὼς καταφαίνεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ Οὕσκου νῦν 'Ισκήρ ποταμοῦ, ὅπου βεβαίως ὁ 'Ορέστης δὲν φαίνεται μεταβάς· ὅπως δὴποτε τὸ βέβαιον εἶναι, ὅτι πολλοὺς αἰῶνας πρὸ Χριστοῦ ἐν ἡ σήμερον θέσει κεῖται ἡ 'Αδριανούπολις ἔκειτο μικρὰ πόλις ἣς ἐλάχιστα σώζονται μνημεῖα, αὕτη δὲ ἔφερε τὸ διώνυμον, καλουμένη ὑπὸ μὲν τῶν 'Ελλήνων 'Ορεστιάς, ὑπὸ δὲ τῶν ἐγχωρίων Οὕσκουδάμα. Κατὰ δὲ τὸ ἔτος 127 μ. Χ. ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρώμης Αἰλίος Πόπλιος 'Αδριανὸς περιηγούμενος τὸ κράτος ἐκ βάθρων ἀνέκτισεν αὐτὴν εἰς κάλλος καὶ μέγεθος προήγαγε καὶ διὰ τοῦ ἰδίου Αὐτοκρατορικοῦ ὀνόματος ἐτίμησεν, 'Αδριανούπολιν αὐτὴν καὶ Αἰλίαν ἐπωνομάσας».

Καὶ ταῦτα μὲν εἶπον οἱ σοφοὶ οὗτοι ἄνδρες· ἀλλ' ἔχουσι δίκαιον; 'Ασφαλῶς ἡ πόλις τῆς 'Αδριανουπόλεως δὲν ἔσχεν τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐκ τοῦ

1) «Θρακικά» Σύγγραμμα Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ ἐν 'Αθήναις «Θρακικοῦ Κέντρου» Τομ. τρίτος σελ. 82.

2) «Θρακικά» ἔτος Α'. τόμ. Α'. 1928 σελ. 283.

Αὐτοκράτορος 'Αδριανοῦ· ἂν πράγματι ὁ 'Αδριανὸς ἀνέκτισεν αὐτὴν, τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν, ἄλλως τε ἡ πόλις πρὸ αἰώνων πολλῶν πρὸ τοῦ 'Αδριανοῦ ἔφερε παρεμφερὲς ὄνομα διότι ἡ ἀρχικὴ ὀνομασία τῆς πόλεως δὲν ἦτο 'Αδριανούπολις ἀλλὰ Δρανούπολις - 'Αδρανούπολις ἢ μᾶλλον Δρινούπολις, ὀνομασία ἣτις εἶνε ταυτοσημάντος πρὸς τὰς ἄλλας ὀνομασίας αὐτῆς «'Ορεστιάς» καὶ «Οὕσκουδάμα. Καὶ ἀληθῶς ἐν Θράκῃ ὑπῆρχε πόλις καλουμένη 'Αδράνη, τὴν ὁποίαν ὁ Πολύβιος 'Αδρήνην λέγει¹⁾.

Ὅπως ὁ Αὐτοκράτωρ 'Αδριανὸς οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὴν πόλιν τὴν λεγομένην ἤδη ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων 'Αδριανούπολιν κατὰ σύγχυσιν, οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ 'Αγαμέμνονος 'Ορέστης δὲν ἐγνώρισε ποτὲ αὐτὴν, καὶ συνεπῶς οὔτε ἔδωκε τὸ ὄνομά του, ἀλλ' οὔτε πρὸς τιμὴν αὐτοῦ παρελήφθη, ὡς νομίζει ὁ 'Ιωάννης Τζέτζης (1150 μ. Χ.) γράφων:

«Τὸ πρὶν μικρὸν πολίχμιον κλήσιν 'Ορεστιάδα,
ὁ 'Αγαμέμνων υἱὸς πρὶν ἔγειρεν 'Ορέστης,
ἐκεῖ λουσθεῖς γὰρ ποταμοῖς ἰάθη τῆς μανίας,
ἐς κάλλος τε καὶ μέγεθος ἀνήγειρεν αὐξήσας,
πόλιν 'Αδριανούπολιν, Αἰλίαν ὀνομάσας».

'Αλλ' ἔγραψεν ἀνύστατον, ἀγνούσας καὶ αὐτός, ὡς ὅλος ὁ κόσμος τὴν ἱστορικὴν παράδοσιν.

Τὸ λεγόμενον ὑπὸ τοῦ Τζέτζη ὅτι ὁ 'Ορέστης ἐλούσθη εἰς τοὺς περὶ τὴν 'Αδριανούπολιν ποταμοὺς καὶ ἰάθη ἀπὸ τῆς μανίας, ὁ Στράβων ἀναφέρει εἰς τὴν ἐν 'Ηπειρῷ 'Ορεστιάδα «'Ηπειρῶται δ' εἰσι καὶ 'Αμφίλοχοι καὶ οἱ ὑπερκείμενοι καὶ συνάπτοντες τοῖς 'Ιλλυριοῖς ὄρεσι, Μολοττοῖ τε καὶ 'Αθαμάνες καὶ Αἰθίκες καὶ Τυμφαῖοι καὶ 'Ορέσται, Παρωραῖοι τε καὶ 'Απιτᾶνες λέγεται δὲ τὴν 'Ορεστιάδα κατασχεῖν ποτὲ 'Ορέστης φεύγων τὸν τῆς μητρὸς φόνον καὶ καταλιπεῖν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ τὴν χώραν, κτίσας δὲ καὶ πόλιν, καλεῖσθαι δ' αὐτὴν 'Αργος 'Ορεστικόν».

Ἐχομεν λοιπὸν δύο ἀντικρουόμενας παραδόσεις κατὰ τὴν μίαν, ὁ 'Ορέστης ἐν Θράκῃ ἰαθεῖς ἔκτισε τὴν ἐπώνυμον αὐτοῦ πόλιν, κατὰ δὲ τὴν ἄλλην ἐν 'Ηπειρῷ ποῖα ὅμως σχέσις δύναται νὰ ὑπάρξῃ μεταξὺ Θράκης καὶ 'Ηπειρου; φαινομενικῶς οὐδεμία· κατὰ βάθος ὅμως μεγίστη, ἀφοῦ ὡς ἤδη ἀπεδείξαμεν, ὁ ἱστορικὸς κόσμος εἶνε πάντῃ διάφορος τοῦ ὁμηρικοῦ, ὅστις ἦτο στενός, περι-

1) Πολυβίου 'Ιστορία Βιβλ. ΙΓ'. 10 Στράβ. Ζ, 319.

λαμβάνων ἀρχικῶς μόνον τὰς Νήσους Κερκύρας-Παζῶν καὶ τὴν ἀπέναντι αὐτῶν Ἡπειρον, παλαιὰν τε καὶ Νέαν, ὡς ἐκαλεῖτο ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ καὶ Βυζαντινῇ ἐποχῇ, λεγομένην ἅμα καὶ Ἰλλυρίαν ἐν τῇ στενωτέρᾳ γεωγραφικῇ ἐννοίᾳ· καὶ ἥτις ὀνομασία εἶνε ἐλληνικωτάτη σημαίνουσα ὅτι καὶ ἡ λέξις Ἡπειρος, ὡς εἶνε ἐλληνικωτάτη καὶ ἡ ἄλλη ὀνομασία Ἀλβανία καὶ αὕτη οὖσα ταυτοσημάντος πρὸς τὴν Ἡπειρον. Ἐν ταῖς Νήσοις λοιπὸν Κερκύρα καὶ Παξοῖς καὶ ἐν Ἡπείρῳ, πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν πάντας τοὺς λαοὺς καὶ τὰς πόλεις τὰ ὅρη καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ πᾶν ἐν γένει ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη, συνεπῶς καὶ τὴν Θράκην.

Περὶ Θρακῶν, τῶν ὁμηρικῶν θρακῶν ἐγράψαμεν ὀλίγιστα ἐν τῷ ἔργῳ ἡμῶν «Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων» Μέρος Γ'. «Ἡ ὁμηρικὴ Ἰθάκη»: ὅτι ἡ Ὀμηρικὴ Θράκη εἶνε διάφορος τῆς ἱστορικῆς καὶ νῦν τοιαύτης· ἡ Ὀμηρικὴ Θράκη κατεῖχε τὰ βορειότερα ἢ Β. Α. μέρη τῆς Θεσπρωτικῆς Ἡπείρου, συνεπῶς ἦτο ἐλληνικωτάτη ὡς καὶ ἡ Ἡπειρος, μέρη δὲ τῆς Θράκης συνεφαπτόμενα ἦσαν ἡ Τροία ἡ Ὀμηρικὴ, ἥτις μόνον ἐν τῇ Θεσπρωτίᾳ δύναται νὰ κατατοπισθῇ, ἐκεῖ ὅπου καὶ κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους ἐτοπυθεῖτο, δηλονότι ὅπου κεῖται τὸ νῦν Καστὶ ἢ Κεστρήνη τῶν ἀρχαίων καὶ ὁ Ἅγιος Βλάσιος ἡ Ἰλιάς· ἐν Ἡπείρῳ ἔκαστος ἢ Παφλαγονία ἢ Πελαγονία ἢ Καρία, ἡ Φρυγία, ἡ Λυκία καὶ ὅλα αὐτὰ, περὶ ὧν ἀναφέρει ὁ Ὀμηρος ὅτι διετέλεσαν σύμμαχοι τῶν Τρώων· οὗτοι δὲ εἶναι οἱ Θράκες οἱ ἀναπτύξαντες πολὺ πρὸ τῶν ἱστορικῶν χρόνων πολιτισμὸν μέγιστον ὅστις ὑπῆρξεν ἡ ζύμη ἡ ζυμώσασα ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα· καὶ ἡ γλῶσσα τῶν Θρακῶν ἡ χαρακτηριστικὴ ὡς βάρβαρος εἶναι ἐλληνικωτάτη, αὕτη ἡ πρωτόγονος προομηρικὴ γλῶσσα, ἡ μήτηρ τῆς Ὀμηρικῆς γλώσσης, καὶ ὅλων τῶν γλωσσῶν τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Σανσκριτικὴ, Ζενδική, Αἰγυπτιακὴ, Σουμεριανή, Ἑβραϊκὴ, Ἀραβικὴ καὶ ἐν γένει πᾶσαι αἱ Ἰνδοευρωπαϊκαὶ καὶ Σημιτικαὶ λεγόμεναι γλώσσαι εἶναι κλώνοι, βλαστοί, τέκνα τῆς ἀρχηγόνης Ἑλληνικῆς-Θρακικῆς γλώσσης, τῆς σωζομένης ὅπωςδήποτε ἔτι εἰς πλείστα μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ φερούσης διαφορὰς ὀνομασίας, ὡς ἡ Ἀλβανικὴ λεγομένη γλῶσσα, ἡ Τσακωνικὴ, ἡ τοῦ Πόντου, Ἰκονίου, Κύπρου καὶ τῶν Νήσων καὶ δὴ Σάμου καὶ Λέσβου κατὰ τὴν προφορὰν τοῦλάχιστον αἱ δύο τελευταῖαι· ἀλλ' ἀνεξαρτήτως ὅλων τῶν διαλέκτων τούτων, ἀρκεῖ τις νὰ γνωρίσῃ κατὰ βᾶθος τὴν γλῶσσαν τοῦ Ὀμήρου διὰ νὰ ἐννοήσῃ πάσας τὰς γλώσσας τοῦ κόσμου, διότι εἰς πάσας σώζονται αἱ ἀρχικαὶ ἐλληνι-

καὶ ρίζαι μεθ' ὅλας τὰς ποικίλας μορφὰς τὰς ὁποίας προσέλαβον διὰ τῆς πολυποικίλου ἐπενδύσεως διὰ τῶν φωνηέντων· ἡ ἀρχαία πρωτόγονος γλῶσσα δὲν εἶχε τόσα φωνήεντα, εἶχε μόνον σύμφωνα, δὲν εἶχε τόνους, εἶχε μᾶλλον τοὺς τραχεῖς φθόγγους, αὐτοὺς τοὺς ὁποίους ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἄλλας γλώσσας, ἀλλ' οἱ ὅποιοι διετηρήθησαν ἐν μέρει μόνον ἐν τῇ Ὀμηρικῇ καὶ Ἀττικῇ, πρὸ πάντων ὅμως ἐν τῇ γλώσσῃ τῶν Χωρίων, ἥτις δὲν κατενοήθη, διὰ τοῦτο τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἐλληνικῶν λέξεων ἐθεωρήθη ὡς ξενικῆς προελεύσεως, Ἑλληνικώταται δὲ λέξεις ἐξελήφθησαν καὶ ἐκλαμβάνονται ἔτι ὡς ξενικαὶ Τουρκικαί, Ἰταλικαί, Σλαβικαί, Ἀλβανικαί· ἐντεῦθεν καὶ τὸ μέγα ἔγκλημα ὕπερ διεπραξαν οἱ Ἕλληνες εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, τὰς διαφορὰς τοπωνυμίας αἱ ὁποῖαι ἀνάγουν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν εἰς μακροτάτους αἰῶνας νὰ ἀντικαταστήσωσιν δι' ἄλλων, ὡς ἀτυχῶς ἐγένετο τοῦτο καθ' ὑπερβολὴν σφόδρα κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους καιροὺς, καὶ μάλιστα ἐν Ἡπείρῳ· ἐκεῖ πρὸ πάντων ὅπου ἔπρεπε μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας νὰ διατηρηθῶσιν αἱ ἀρχικαὶ τοπωνυμιαί, ἀπερικλείεσθαι ἀφ' ἀνταστον ἱστορίαν τῆς προγονικῆς εὐκλείας.

Ἀτυχῶς πάντοτε διαμένει ἐπιπόλαιος καὶ ἀμελέητος, ρημουλκούμενος ἀπὸ τοῦ ὑπερορίου καὶ θαυμάζοντες καὶ πιστεύοντες καὶ δεχόμενοι πᾶν ὅτι αὐτοὶ μᾶς εἰπουν, θεωροῦντες αὐτὸ τοῦτο θέσφατα τὰ διδάγματα αὐτῶν. Ἀλλ' οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου δὲν πταίουν· ἡ ἀρχὴ τοῦ κακοῦ ἐδόθη ἀπὸ μέρους τῶν Ἑλλήνων κατὰ πάσας τὰς ἐποχάς. Ἐκπλήσσεται τις καὶ ὑπὸ ἀπαγορευσεως καταλαμβάνεται ἀναγινώσκων ὅσα ἀπ' ἀρχῆς οἱ Ἕλληνες ἔγραψαν οὐ μόνον τυχαῖοι συγγραφεῖς, ἀλλὰ κλασικοὶ ἱστορικοί, Φιλόσοφοι, Ποιηταί, Ρήτορες, Γεωγράφοι¹⁾, ἐπαναλαμβάνοντες κατὰ κόρον αὐτὰ ταῦτα, ἅτινα καὶ σήμερον δογματίζουσιν οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου καὶ ἐπαναλαμβάνομεν ὡς ψιττακοὶ οἱ νεώτεροι Ἕλληνες, περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν πρώτων Ἑλλήνων, τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τῆς γλώσσης αὐτῶν· καὶ δὴ τῆς γλώσσης αὐτῶν, τὸ μυστικὸν τῆς ὁποίας δὲν ἠδυνήθησαν ποσῶς νὰ κατανοήσωσιν· διὰ τοῦτο καὶ ἡ συγ-

1) Τοὺς ἀρχαίους ἠκολούθησαν δι' ἐννοήτους λόγους οἱ πρῶτοι συγγραφεῖς τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ πάντας ὑπερβάς Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ὁ εἰς πάντα τὰ συγγράμματα αὐτοῦ καὶ δὴ τοὺς Στωικαίους, ἀγωνιζόμενος νὰ ἀποδείξῃ τοὺς Ἕλληνας κλέπτας, ἀπὸ τῶν βαρβάρων κλέψαντας τὴν φιλοσοφίαν καὶ θεολογίαν καὶ τὰ πάντα· ἐν τῷ τουναντίον οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας Βασίλειος καὶ Γρηγόριος ἦσαν δικαιοτέροι· ἀλλὰ τοῦτο δὲν μᾶς ἐκπλήττει ἀφοῦ βαρβάρους ἐκάλουν καὶ τοὺς Ἡπειρώτας, Ἀκαρνανάς, Ἠλείους, Θράκας, Φρύγας, Κόρας, Φοῖνικας πάντας γνησιωτάτους Ἕλληνας· καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς Λεσβίους.

Οἱ Θράκες δὲ καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν προελθόντες Κάρες καὶ Φρύγες ἦσαν Χρυσόθηραι ἀνιχνεύοντες τὸν χρυσὸν κατὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸν ἄλλον κόσμον καὶ ἐκμεταλλεύοντο αὐτόν. Ἡ λέξις Κάρ ἔχουσα σχέσιν πρὸς τὴν λάμπην σημαίνει σκάπτειν, ὀρύσσειν μεταλλεύεσθαι. Ἐβραϊστὶ καὶ ὁ σημαίνει ὀρύσσειν καὶ Σουμεριστὶ Kara-ara εἶναι τὸ λάμπειν, στίλβειν. Kur ἡ ἀνατολὴ καὶ Kurasu ἢ Karasa ὁ χρυσός· διὰ τοῦτο καὶ Καρμάντιον ἐλέγετο τὸ ὄρος τοῦ χρυσοῦ Παγγαῖον· Καρμέντης δὲ ὁ θεὸς τοῦ ἐμπορίου, ὁ κερδοφῶς Ἐρμῆς καὶ Καρκίνοι Κάρβειροι Κάρες ὅθεν ἐλέγοντο, οἱ τὸν χρυσὸν ἐξορύσσοντες· ἀλλὰ σὺν τῇ χρυσοθηρίᾳ καὶ τὰς ἐπιστήμας θεραπεύοντες. Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς γράφων περὶ Αἰγυπτίων καὶ Χαλδαίων, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε γνώμην, ὅτι αὐτοὶ πρῶτοι «ἀστρολογίαν εἰς ἀνθρώπους ἐξήνεγκον» λύχνους τε καίειν, πρῶτοι κατέδειξαν καὶ τὸν ἐνιαυτὸν εἰς δώδεκα μῆνας διῆλυν, Γεωμετρίαν τε εὑρεταὶ γεγγόνασιν», προτίθησιν: «Εἰσὶν δὲ οἱ Κάρας τὴν δι' ἀστέρων πρόγνωσιν ἐπινενοηκέναι λέγουσιν», τοῦθ' ὅπερ εἶνε καὶ τὸ ἀληθές¹⁾. Ἀλλὰ καὶ Φρύγες τὸ αὐτὸ σημαίνει. Ὁ Σχολιαστὴς τῶν Ἀργοναυτικῶν τοῦ Ἀπολλωνίου ἀναφέρει ἐκ τῆς «Φορωνίδος» ὅτι: πρῶτοι οἱ Φρύγες εὑρόντες τὸν σίδηρον κατεργάσθησαν αὐτὸν καὶ ὁ Στράβων καὶ ὁ Διόδωρος ὁ Σικελιώτης ἀναφέρουσιν ὅτι οἱ Φρύγες Δάκτυλοι ἀνεκάλυψαν τὸν σίδηρον²⁾. ἐντεῦθεν καὶ σίδηρος λεγεται ἀλλ' οὐ μόνον τοῦτο, ὥς οἱ Κάρες, οὕτω καὶ οἱ ὁμοφυλοὶ αὐτῶν Φρύγες ἔχουσι λαμπρὰν ἱστορίαν ὥς λέγει περὶ αὐτῶν Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς³⁾:

«Τινὲς δὲ τῶν Ἰδαίων καλουμένων Δακτύλων σοφοὺς τινὰς πρώτους γενέσθαι λέγεσθαι. Πήσεις δὲ ὀρνίθων παρφυλάξαντο πρῶτοι Φρύγες εἰς οὓς ἢ τε τῶν Ἐφεσίων λεγομένων γραμμάτων, καὶ ἡ τῶν κατὰ τὴν μουσικὴν εὑρεσις ρυθμῶν ἀναφέρεται. Δι' ἣν αἰτίαν οἱ παρὰ τοῖς μουσικοῖς Δάκτυλοι τὴν προσηγορίαν εἰλήφασιν. Φρύγες δὲ ἦσαν οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι. Ἡρόδοτος δὲ τὸν Ἡρακλέα, μάντιν καὶ φυσικὸν γενόμενον ἱστορεῖ παρὰ Ἀτλαντοῦ τοῦ Φρυγὸς διαδέχεσθαι τοὺς τοῦ κόσμου κίονας· αἰνιττομένου τοῦ μύθου, τὴν τῶν οὐρανίων ἐπιστήμην μαθήσει, διαδέχεσθαι». Καὶ ὁ Τατιανὸς «Φρύγες δὲ οἱ ἀμφό-

1) Σρωματ. Βιβλ. Α. Migne 8.781. Τατιανὸς πρὸς Ἑλληνας Α.

2) Στράβων 426. Σχολιαστὴς Ἀργον. Ἀπολ. Α 1129. Ν. Π. Ἐλευθεριάδου Πελασγικὴ Ἑλλάς 231.

3) Σρωματ. Βιβλ. Α. 132 Κεφ. Migne Gr. 8, 781, 784 Τατιανοῦ πρὸς Ἑλληνας Κεφ. Α.

τεροι τὴν διὰ σύγγγγος ἀρμονίαν συνεστήσαντο¹⁾. Ὁ Ἡρόδοτος καὶ ἄλλοι ἀρχαῖοι συγγραφεῖς θεωροῦσι τοὺς Φρύγας «τὸ ἀρχαιότατον ἔθνος τοῦ κόσμου», «παλαιότατους τῶν ἀνθρώπων»²⁾. Ὡς δὲ ἡ ἀρχαία πατρις τῶν Φρυγῶν ἡ Ἡπειρος, οὕτω καὶ ἡ ἱστορικὴ, ἦτο πλουσιωτάτη εἰς μεταλλεῖα, διὰ τοῦτο ἄλλως τε καὶ ὠνομάσθη Φρυγία ταυτοσημάντως ὥς καὶ ἡ Θράκη καὶ ἡ Καρία, διότι Κάρες καὶ Φρύγες ἦσαν φυλαὶ Θρακικαὶ Ἡπειρωτικαί. Ἀλλὰ περὶ τούτων πάντων ἐν ἄλλῃ εὐκαιρίᾳ ἐκτενέστερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

«Ἀφ' Ἑλλήνων ἦρξε φιλοσοφία,
ἧς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τὴν βάρβαρον
ἀπέστραπται προσηγορίαν»
(Διογένης Λαέρτιος)

«Πλησίον δὲ που καὶ τὰ ἀργυρεῖα τὰ
ἐν Δαμαστίῳ»
(Στράβων)

Γράφοντες περὶ τῆς ἐν Θράκῃ Οὐσκουδάμας θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὴν σημασίαν τῶν ἑλλήνων ὀνομάτων τῆς Θρακικῆς ταύτης πόλεως δηλονότι Ἀδριανουπόλεως, Ὁρεστιάδος, Ὀδρυσού, ἀλλὰ καὶ «Γονεῖς»· διότι καὶ τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἔφερε· κατ' ἀνάγκην ὁμως, μὴ διαθέτοντες ἱκανὸν χώρον τῶν «Θρακικῶν» θὰ διαλάβωμεν περὶ αὐτῶν ἐν ἄλλῃ σχετικῇ Μελέτῃ ἡμῶν περὶ τῆς Ἡπειρωτικῆς Οὐσκουδάμας. Τοῦτο μόνον σημειοῦμεν ὅτι πᾶσαι αἱ ὀνομασίαι αὗται σημαίνουσι ὅτι καὶ ἡ Οὐσκουδάμα, τὸ Ἑλληνικώτατον τοῦτο ὄνομα, ὅπερ εἶναι τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ Ἡπειρωτικὸν Λαμιάστιον, ὅπου ὁ Στράβων τοποθετεῖ τὰ «ἀργυρεῖα». «Τῆς Ἐπιδάμνου καὶ Ἀπολλωνίας μέχρι τῶν Κεραυνείων ὑπεροικοῦσι Βυλλῖονες καὶ Ταυλάντιοι καὶ Παρθῖνοι καὶ Φρύγοι· πλησίον δὲ που τὰ ἀργυρεῖα τὰ ἐν Δαμαστίῳ, περὶ ἃ ἀνέσται συνεστήσαντο δυναστεῖαν, καὶ Ἐγγέλευς, οὗς Σεσαρηθῖους καλοῦσι»³⁾.

«Οὐσκουδάμα» δὲν σημαίνει μόνον τὸν δόμον καὶ τὸ δόμα, ἐννοίαν ἣν προσέλαβεν ἡ λέξις ἔπειτα, ἀλλ' ἀρχικῶς τὸ «περίφραγμα», τὴν «μάνδραν», τὸ φρούριον, τὸ κάστρον, τὸ ἔδαφος τὸ περικλείον τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῶν πολυτίμων μετάλλων, καὶ διὸ χρυσὸν ἢ ἀργυρον. Δα ἡ γῆ, ἥτις

1) Τατιανοῦ πρὸς Ἑλληνας Κεφ. Β.

2) Ἡροδ. Β. 2. Ἀρχαν. Νικομ. 46. Στράβ. ΙΑ. 680.

3) Στράβ. Ζ 326.

καὶ Δημήτρα λέγεται, δάμα καὶ ἀδάμα ἡ παρθενικὴ γῆ· καὶ ἀδάμας λίθος πολύτιμος, ἀλλὰ καὶ πολύτιμον μέταλλον «πολιόν», ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ πελώρη Γαῖα, κατὰ τὸν Ἡσίοδον «τεῦξε μέγα δρέπανον», τὴν πελώριον ἄρπην, δι' ἧς ὁ Κρόνος «φίλου ἀπὸ μήδεα πατρὸς ἐσσυμένως ἤμασε» ὅσαι δὲ ραθάμιγγες ἀπέσσυθεν αἱματόεσσαι πάσας δέξατο Γαῖα¹⁾. πρὸς τὴν λέξιν δάμ δὲν εἶναι ἄσχετον τὸ ὄνομα τοῦ Ἀδάμ καὶ τοῦ Κάδμου τοῦ ἐκπροσωποῦντος κατ' ἐξοχὴν τὰ πολύτιμα μέταλλα· καδμεία λίθος ἐλέγετο ἡ ἐξάγουσα χαλκόν, ὅστις ἐν τῇ ἀρχαιότητι συνεταυρίζετο τῷ χρυσῷ.

Παρ' Ὀμήρῳ, ὅπου ἀπαντῶμεν τὴν λέξιν δάμα ἡ ἀπλῶς ἡ ἐν συνθέσει, ἔχει πάντοτε τὴν ἔννοιαν τοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου καὶ τῶν συναφῶν μετάλλων ὡς Ἀδάμας υἱὸς τοῦ Τρώος Ἀσίου φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μυριόνου²⁾. Δάμασος εἷς τῶν Τρώων³⁾. Δαμαστορίδης⁴⁾. Πολυδάμας Τρώς καὶ αὐτός⁵⁾. Πολυδάμνα σύζυγος τοῦ Αἰγυπτίου Θῶνος⁶⁾. Ραδάμανθυς υἱὸς τοῦ Μίνως⁷⁾. Εὐρυδάμας Τρώς καὶ αὐτός πατήρ τοῦ Ἀβαντος, ἀλλὰ καὶ εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης⁸⁾. Ἀδάμαστος ὁ Ἀδης⁹⁾. Ἰφιδάμας¹⁰⁾ υἱὸς τοῦ Ἀντιγόρου καὶ Θεανοῦς, ὃν ἔπειψε ὁ πάππος αὐτοῦ Κισσεὺς Βασιλεὺς τῶν Θρακῶν εἰς Τροίαν. Λαοδάμας υἱὸς τοῦ Ἀντιγόρου Τρώς¹¹⁾. Λαοδάμας υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σχετίας Φαλακίας Ἀλκινόου¹²⁾. Λαοδάμεια ἡ Δηδάμεια θυγάτηρ τοῦ Βελλεροφόντου μήτηρ ἐκ Διὸς τῶν Σαρπηδόνης, φονευθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος¹³⁾. Ἰπποδάμεια εἷς τῶν Τρώων φονευθεῖς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλεύου¹⁴⁾. Ἰπποδάμεια θυγάτηρ τοῦ Ἀτράκος, γυνὴ τοῦ Πειριθόου, μήτηρ τοῦ Πολυπόιτου¹⁵⁾. Ἰπποδάμεια θυγάτηρ τοῦ Ἀγγέου¹⁶⁾. Ἰπποδάμεια τὸ κύριον ὄνομα τῆς Βρισηίδος¹⁷⁾. Ἰπποδάμεια θεραπευτὴς τῆς Πηνελόπης¹⁸⁾. Ἰπποδάμος υἱὸς τοῦ Μέρποπος Τρώς¹⁹⁾. Χερσιδάμας υἱὸς τοῦ Πριάμου²⁰⁾. Ἐν γένει δὲ τὸ ὄνομα Ἰπποδάμος ἔφερον ἥρωες Τρώες· Ἡπειρώται, Θρᾷκες καὶ Πελοποννήσιοι, ὡς ὁ Κάστωρ, Ἀτρεὺς, Διομήδης. Ἀμφιδάμας ἥρωες Κυθήριοι,

1) Ἡσίοδου Θεογονία 161. 162. 179—181.

2) Ἰλιάς Μ. 144. Ν. 560.— 3) Ἰλιάς Μ. 183.— 4) Ἰλιάς Π. 416. Ὀδύς. Χ. 293.— 5) Ἰλιάς Μ. 231. Α. 57. Ρ. 60. Σ. 249.— 6) Ὀδύς. Δ. 228.— 7) Ἰλιάς Ξ. 321. 322. Ὀδύς. Δ. 564 Η. 323.— 8) Ἰλιάς Φ. 149. Ὀδύς. Σ. 297. Χ. 283.— Ἀμφιμέδων, Δαμαστορίδης καὶ Δημοστόλεμος ἕτεροι μνηστές τῆς Πηνελόπης. 9) Ἰλιάς Ι. 158.— 10) Ἰλιάς Β. 814. Α. 221.— 11) Ἰλιάς Ο. 516.— 12) Ὀδύσεια Θ. 116.— 13) Ἰλιάς Ζ. 196. 205.— 14) Ἰλιάς Υ. 401.— 15) Ἰλιάς Β. 272.— 16) Ἰλιάς Ν. 429.— 17) Σχολιαστὴς τοῦ Ὀμήρου Α. 184 ἢ κατ' ἄλλους ἡ Χρυσή.— 18) Ὀδύς. Σ. 182.— 19) Ἰλιάς Α. 334. Β. 830.— 20) Ἰλιάς Α. 423.—

εἰς ὃν ὁ Ἀπόλλων ἔδωκε τὴν Σκάνδειαν, τὴν ὁποίαν πάλιν ὁ Ἀμφιδάμας παρεχώρησεν εἰς τὸν Μόλην, καὶ αὐτὸς εἰς τὸν Μηριόνην¹⁾.

Ἐπίσης Ἀμφιδάμας υἱὸς τοῦ Βουσίριδος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους· ἕτερος φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου· ἕτερος ὁ Λυκούργου καὶ Κλεοφίλης ἡ Εὐρυνόμης, ἐξ ἧς ὁ Μελανίας, κατὰ τὸν Ἀπολλόδορον· Λαοδάμας ὁ Ἑτεοκλέους, κατὰ τὸν αὐτόν, φυγὼν εἰς Ἰλλυρίαν, ὡς ἐπίσης Λαοδάμεια ἡ τοῦ Ἀκίστου, καὶ Δαμασίχθων ἐκ τῆς Νιόβης. Δηδάμεια σύζυγος τοῦ Πειριθόου τοῦ φίλου τοῦ Θησέως· ἐτέρα ἡ θυγάτηρ τοῦ Περιήρονος σύζυγος τοῦ Θεστίου, μήτηρ τῆς Λήδας, Ἀλθαίας καὶ τοῦ Ἰφικλέους. Ἰπποδάμεια μία τῶν Δαναίδων· Ἰπποδάμας ὁ τοῦ Ἀχελέου καὶ Περιμήδης. Ἀλκιδάμεια ἐκ τοῦ Ἐρμιῶ γεννήσασα τὸν Βοῦνον. Φιλοδάμεια ἐκ τοῦ Ἐρμιῶ γεννήσασα τὸν Φάριν. Ἀμφιδάμας υἱὸς τῆς Χρυσόπειας τοῦ Ἀρχάδος· Ξενοδάμας υἱὸς τοῦ Μενελάου ἐκ Κνωσίας Νύμφης. Εὐρυδάμας υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου· Τηλέδαμος υἱὸς Ἀγαμέμνονος. Νικοδάμας ἐπίσημος χαλκουργὸς Ἀρχάς· Εὐρυδάμεια θυγάτηρ τοῦ Φυλέως. Δαμασκὸς υἱὸς τοῦ Ἐρμιῶ καὶ τῆς Φιλομήδης ἐλθὼν ἐξ Ἀρχαίας εἰς Συρίαν καὶ κτίσας, κατὰ Στέφανον τὸν Βυζάντιον, τὴν Δαμασκὸν παρὰ τὸν Χρυσορρόαν ποταμόν· Δάμαστος ὁ ἐξ Ἀρχαδίας ὁ καὶ Κερκύων, ὃν ἐφόνευσεν ἐν Σαλαμῖνι ὁ Θησεύς. Ἀδάμαστος Ἰθακήσιος πατήρ τοῦ Ἀγαμέμνονος· Φαλακίας τοῦ Ὀδυσσεύος· Ἀμφιδάμας βασιλεὺς τῆς Χαλκίδος, Ἀστυδάμεια, ἐξ ἧς ὁ πατήρ Ὀρμενος ἐγέννησεν τὸν Κτήσιππον. Ἀστυδάμεια γυνὴ τοῦ Ἀκάστου ἀγαπήσασα τὸν Πηλέαν, δι' ὃ καὶ ἐκρεμάσθη ἡ σύζυγος αὐτοῦ Ἀντιγόνη· κατ' ἄλλην παραδόσιν ἡ Ἀστυδάμεια ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Πηλέως. Εὐρυδάμας υἱὸς τοῦ Πελίου, ἀδελφὸς τοῦ Ἰφιδάμαντος, Ἀστυδάμεια θυγάτηρ τοῦ Ἀμύντορος βασιλέως τῶν Δολόπων μήτηρ τοῦ Τληπολέμου, ἢ κατ' ἄλλους θυγάτηρ τοῦ Φόρβαντος καὶ γυνὴ τοῦ Γλαύκωνος. Ναυσιδάμεια ἡ μήτηρ τοῦ Αὐγείου. Ἀλκιδάμας φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πύρρου Νεοπτολέμου, ὅστις διὰ τὸν φόνον τοῦτον δῆθεν δὲν ἐπανήλθεν εἰς Φθίαν, ἀλλ' ἦλθεν εἰς Ἡπειρον· Ἀμβρακίαν, τὴν φρυσικὴν πατρίδα, αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐδέποτε ἐχωρίσθη ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ Φθία ὑπῆρξεν ἀπλῶς ἀποικία τῶν Ἡπειρωτῶν τῆς Ἀμβρακίας. Τηλεδάμας υἱὸς τοῦ Ὀδυσσεύος καὶ τῆς Καλυψοῖς. Δαμιὸς ὁ Ζακύνθου, Δαμασίστρατος, κατὰ τὸν Πανσανίαν, βασιλεὺς τῶν Πλαταιῶν. Δαμασίας υἱὸς τοῦ Πενθίλου ἐγγονὸς τοῦ Ὀρέστου. Δαμασὰ ἐν Πάξοις.

Δαμνὼ σύζυγος τοῦ Δαναοῦ γεννήσασα τὰς 50 Δαναΐδας. Δαμάσιος ἡ Δαμασίπιος υἱὸς τοῦ Ἰκάρου καὶ ἀδελφὸς τῆς Πηνελόπης. Ἰοδάμεια θυγάτηρ τοῦ Ἰωάννου ἀπολιθωθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς· ὁ Ἰτω-

1) Ἰλιάς Κ. 268.

νος ἐθεωρεῖτο ὡς ἐφευρέτης τῆς χύσεως τοῦ χαλκοῦ, Ἰτώνη δὲ καὶ ἡ Ἀθηνᾶ. Θάμυρις ὁ Θράξ ὁ τόσον ὑμνούμενος εἰς τὰς Ἑλληνικὰς παραδόσεις. Δαμηθάλης Φενεάτης κατασκευάσας μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τὸν ναὸν τῆς Θεσμίας Δήμητρος, μιᾶς τῶν Καβείρων. Ἀθαμᾶνες—Ἀδαμᾶνες ἐν Ἡπείρῳ μεταλλουργοὶ καὶ αὐτοὶ 1) διὰ τοῦτο ὁ Ἡφαιστος ἀρχηγὸς τῶν Καβείρων ἐλέγετο Ἱμίος Δαίμων, Πανδαμάτωρ Προμηθεύς, καὶ Δημιουργός· καὶ Δαμία ἡ Θεότης τῆς αὐξήσεως, τῆς ἀφθονίας καὶ τοῦ πλούτου. Δαμασίας ὁ Διόνυσος—Βάκχος· φιλομαδῆς—φιλομηδῆς—φιλομειδῆς ἡ Ἀφροδίτη, ἡ ἀπὸ τὰ μῦθεα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῦ ἀφροῦ τῆς θαλάσσης γεννηθεῖσα πολύχρυσος θεά. Δαμίας—Ταμίας Πολυτίμητος ὁ Ζεὺς, ὁ Δαμαρουν τῶν Φοινίκων, ὁ Μηδινεὺς τῶν Λυδῶν, ὁ Μαξεὺς τῶν Φρυγῶν. Ἀδάμαστος ἡ Ἀθηνᾶ καὶ Δαμάσιππος, Ἀδάμαστος ὁ Ἄρης, Τιμίης ὁ Ἀπόλλων· Δαμαῖος ὁ Ποσειδῶν, Δαμάτηρ καὶ Τιμάχορς ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Περσεφόνη Πολυτίμητος· Ἱπποδάμας ὁ Κάστωρ, Κάβειρος καὶ αὐτός, θεὸς μεγάλος τῶν μετάλλων. Ἱπποδάμας ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτὸς Κάβειρος. Πανδαμάτειρα ἡ μήτηρ τῶν θεῶν Κυβέλη ἡ κατ' ἐξοχὴν θεὰ τῶν Καβείρων, Ἀδμήτις καὶ Σκιαδίτις ἡ Ἀρτεμῖς.

Πάντες οὗτοι θεοί, ἡμίθεοι, ἦσαν οἱ ἐκ τῆς Λαμῆ ἔχοντες τὸ ὄνομα αὐτῶν, ἀσφαλῶς ἔχοντες τὴν ἀναφορὰν αὐτῶν εἰς τὰ μέταλλα, τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρὸν. Ὀλυδάμας ὁ καὶ Θειοδάμας καὶ Δαμάστης ἐλέγετο εἰς τῶν Γιγάντων· ἦσαν δὲ οἱ Γίγαντες οἱ πρῶτοι πρὸς τὰ μέταλλα σχετιζόμενοι 1) καὶ οἱ Κάβειροι «δαίμονες ἐσχαριῶνος» ἐλέγοντο. Εὐρυδάμας εἰς τῶν Ἀργοναυτῶν οἵτινες ἦσαν οἱ πρῶτοι χρυσοθήραι. Δαμνὸς θυγάτηρ τοῦ Βήλου ἐξ ἧς ὁ Ἀγῆνωρ ἐγέννησε τὸν Φοῖνικα, Ἰσαίαν καὶ Μελίαν· ἦν δὲ ὁ Βῆλος—Γάιος ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐκπρόσωπος τοῦ χρυσοῦ, ὁ Βίαλ, ὁ Βελίαρ, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος. Δαμναμεὺς ὁ ἥλιος ταυτιζόμενος πρὸς τὸν Βῆλον· Δαμναμεὺς εἰς τῶν μεταλλουργῶν Ἰδαίων Δακτύλων «Κέλμης, Δαμναμεὺς τε μέγας καὶ ὑπερβίος» Ἀκμων· Κέλμης δὲ καὶ Δαμναμεὺς οἱ τῶν Ἰδαίων Δάκτυλοι πρῶτοι σιδηρον εὖρον κατὰ τὴν παράδοσιν 2). Καὶ ἔτερος Δάκτυλος Ἰδαῖος ὁ Δέλας εὖρε χαλκοῦ κρᾶσιν· ἡ κατὰ τὸν Ἡσίοδον ὁ Σκύθης· ἦν δὲ ὁ Σκύθης υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους ἡ τοῦ Δευκαλίωνος, κατὰ δὲ τὸν Βιογίλιον ὁ Πολύδωρος· Κάβειροι «δαίμονες» ἦσαν καὶ ὁ Δάρδα-

1) Καὶ οἱ Ἡπειρώται Σάμηδες—Δάμηδες δὲν εἶναι ἄσχετοι πρὸς τὴν σημασίαν τῆς λέξεως δάμω· ἐπίσης καὶ ὁ Τζαμανδᾶς—Δαμαντᾶς ἐν Λυκανδῷ τῆς Μελιτινῆς καὶ ἐν Ἡπείρῳ.

2) Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως Στρωματεῖς Α'. 132. Migne Gr. 8,785.

νος 1), Ἰασίων καὶ Ἀρμονία οἱ ἀδελφοί. Κάβειρος καὶ ὁ σύζυγος τῆς Ἀρμονίας Κάδμος, ὁ καὶ Ἑρμῆς καὶ Προμηθεὺς καὶ Βῆλος καὶ Κρόνος· ἦν δὲ ὁ Κάδμος ὁ εὐρετής τῶν ἐκ χρυσοῦ μεταλλείων τοῦ Παγγαίου· «Κάδμος» δὲ ὁ Φοῖνιξ, κατὰ τὸν Εὐστάθιον, λιθοτομίαν ἐξεύρεν καὶ μέταλλα τὰ περὶ τὸ Παγγαῖον ἐπενόησε ὄρος· κατὰ δὲ τὸν Νόννον, τοὺς Κάβειρους ἐκ τοῦ Ἡφαιστου τοῦ οὐρανοῦ χαλκῶς «τέκε Θράησσα Κάβειρώ», σύμβολον τῶν ὁποίων ἦτο ἡ λαμπράς. Ἦν δὲ ἡ λατρεία αὐτῶν γενική, ἰδιαίτουσα ὅμως ἐν τῇ Σαμοθράκῃ τῇ «ζαθέῃ καὶ ἡγαθέῃ», ὅπου μετὰ τῶν Καβείρων ἀναφέρεται καὶ ὁ Προμέδων 2), ὄνομα ταυτοσήμαντον πρὸς τὸ Δαμναμεὺς ἔχων μυστικὴν ἔννοιαν· ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται καὶ τὸ αἰνιγματώδες ἐφέσειον γράμμα «δαμναμεὺς ἡ δαμναμενεὺς» τὸ ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τῆς πολυμάζου Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος, Ἐκάτης τῆς λιπαροκηδέμενον, ἀναγραφόμεναι μετὰ τῶν ἄλλων συμβολικῶν λέξεων «ἄσκι» «ἄξι ἡ λίξι», «τέτραξ» «ἄσιον 3)», τὰς ὁποίας οἱ ἀπ' ἀρχῆς σοφοὶ μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας αὐτῶν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐξηγήσωσιν· ἐν τούτοις πᾶσαι ἀναφέρονται εἰς τὰ μέταλλα καὶ τὰ Καβειρικά μυστήρια καὶ τὴν μητέρα τῶν θεῶν, τῆς ὁποίας θεράποντες ἦσαν οἱ Κορύβαντες—Κούρητες, Τελχῖνες καὶ Δάκτυλοι, οἱ Μεγάλοι θεοί, πάντες εἰς τὰ μέταλλα καὶ τὰ μεταλλεῖα ἀναφερόμενοι. «Δακτύλων σοφῶν τινος πρῶτος γενέσθαι λέγουσιν, εἰς οὓς ἡ τε τῶν Ἐφεσίων λεγομένων γραμμῶν καὶ ἡ τῶν κατὰ μουσικὴν εὐρεσις ρυθμῶν ἀναφέρεται».

Τὰ Ἐφέσια ταῦτα γράμματα καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι λέξεις αἱ ἀκατανόητοι νομιζόμεναι ἐν Σαμοθράκῃ, Ἐλευσίνι καὶ ἀλλαχοῦ ὡς αἱ Κάδουλος Κόης, Ἀξιόκερσος, Ἀξιόκερσα, Ἀξίερος· ἡ αἱ Ἐλευσίνιοι «Κόνξ ὅμ Πάξ, ἡ αἱ «βῆδυ, Ζάψ, χθών, πληκτρον, σφίγξ, κνάξ, ζβίχ, χθύπτης, φλεγμός, δρώψ»· καὶ πᾶσαι αἱ παρόμοιοι εἶναι λέξεις τῆς προοιμιοῦς γλώσσης, τῆς κατὰ τὸν Ὅμηρον «γλώσσης τῶν θεῶν», τῆς λησιμονηθείσης μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν, ἀλλὰ μετὰ στοργῆς διατηρηθείσης ὑπὸ τῶν ἱερέων, καὶ ἱερᾶς νομιζομένης.

Εἶναι λοιπὸν ἡ λέξις δαμναμενεὺς ἀναφερόμενη εἰς τὰ μέταλλα· συγγενεῖς δὲ πρὸς ταύτην αἱ

1) Ἰδας ὁ μέγας σιδηρουργὸς ἦν υἱὸς τοῦ Κάβειρου Δαρδάνου καὶ ἀδελφὸς τοῦ Δίρα. (Ἰακώβου Θωμοπούλου, Πελασγικά, 9.179).

2) Τὸ ὄνομα Προμέδων ἀναφέρεται ἐπὶ ἀγγείου Καβειρικοῦ, ἐφ' οὗ καὶ τὸ δένδρον περὶ οὗ ἐγράψαμεν ἤδη («Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη» τεύχος Δ', σελ. 43. 44).

3) Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως Στρωματεῖς Βιβλ. 5 κεφ. 8 Mig. Gr. 9,72.

«δαμάρι» φλέψ μεταλλική· «μάδι» τὸ λατόμιον, «τὸ μάτι», τὸ «μαδέν»=μαντένι». Ἐπίσης ὁ δάμος-δῆμος, δομήτωρ, δαμός, δάμαρ, δάμαλις, δμῶς, δαμάζω, δαμνάω, δαμέα, μάδδα, μαδαρόν, μάζα, μαζός· μαστός, μάτηρ, miter, καὶ πᾶσαι αἱ συναφεῖς λέξεις· mad Ἀλβ. ὁ μέγας, ὁ ἰσχυρὸς ὁ πλούσιος· mahd Σανσκρ· ἐπίσης ὁ μέγας· ἀλλὰ καὶ μέττον, κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ὁ μείζων καὶ ἔβρ. μεώδ· ἡ ἰσχύς.

Ἡ λέξις δὲ μὰδ-μαθ εἶναι στενωῶς συνδεδεμένη πρὸς τὸ ὄνομα τοῦ Προμηθέως-Προμαθ, τοῦ Προμέδοντος—Δαμναμέως τῆς Σαμοθράκης, διότι καὶ οὗτος ὡς ὁ Κάδμος μεθ' οὗ συνταυτίζεται, θεωρεῖται ὡς ἐφευρέτης τῆς γράφῃς, ἱατρικῆς, μαντικῆς, ἀστρονομίας, ἀλλὰ καὶ τῶν χρυσῶν μεταλλείων τοῦ Παγγαίου καὶ τῆς τήξεως τῶν μετάλλων· ὁ Ἡσίοδος ἐν τῇ Θεογονίᾳ του γράφων περὶ τῶν Τιτάνων ἐν γένει, καὶ ἰδίᾳ τοῦ Τιτᾶνος Προμηθέως ποιεῖται ἰδιαζόντως χρῆσιν τῶν λέξεων μαδ, μῆδ, ματ, δῆμ, μεδ· ὡς· μῆδεα, δῆμος, δημός, ὑψιμέδων, κάματος, ἀκάματος μητιέτα, δεσμός, μειδῶ, ἡ μάτα, θυμός, καρτερόθυμος, ἀγκυμολήτης, πύματον, θαῦμα, αἰολόμητις, τὰς ὁποίας δι' οὐδένα ἄλλον θεὸν ἀναφέρει, ἐκτὸς τοῦ μεγάλου Κρόνου, ἀλλὰ καὶ οὗτος συνταντίζεται πρὸς τὸν Προμηθεά-Καδμόν¹⁾. Τὰ ὑπὸ τοῦ Προμηθέως λεγόμενα ὅτι

«Παντέχνου πυρὸς σέλας... ἐγὼ ὠπάσα...

ἐνεργε δὲ χθονὸς

1) Ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν Ἀλάτσατα-Ερυθραία ἐν ἡ διεσώθῃ πλῆθος ἀρχαίω-πρεπῶν καὶ πρωτογόνων λέξεων, τοὺς Ἀθιγγάνους τοὺς τόσην σχέσιν ἔχοντας πρὸς τὰ χαλκεῖα, τὸν Ἡφαιστον, καὶ τὸ πῦρ, λέγομεν «Δέμηδες», ἀκριβῶς ὡς καὶ ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν διὰ τοῦ ὀνόματος Δάμασος πάντας τοὺς ἔχοντας σχέσιν πρὸς τὸ ὑπόγειον, τὸ πῦρ, καὶ τὰ μέταλλα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἄλλας γλώσσας πάσας παραφω-ἀδασ αὐτῆς· οὕτω Μαδαγασκάρ λέγεται ἡ χώρα ἣ ἔχουσα μεταλλεῖα χαλκοῦ, μολύβδου, σιδήρου καὶ χρυσοῦ, οἱ κάτοικοι καλοῦν ἑαυτοὺς Μαλαγάσους καὶ Μαδιστάσους, καὶ Μιδιστάσους, καὶ Ραδάμ ὄνομα βασιλέως αὐτῶν· λέξεις ταῦτο-σήμαντοι· ἡ Μαδαγασκάρ λέγεται ὑπὸ τῶν Ἰθαγενῶν Νόξεν-Δάμπω, δηλονότι Νῆις τῶν χοίρων, ἀλλὰ δαμπὸν ξαμπὸν εἶναι ὁ χοῖρος· χ.ρ.σ. ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν χρυσὸν συμβολικῶς. Δαμασός-Ταμασός ἐν τῇ χρυσόφωρῃ Κύπρῃ καὶ Δημήτῳ ἄναξ τῆς Κύπρου. Δομοῦς ὁ χοῖρος, Δαμοῦς-Θαμοῦς ὁ Ἀδωνίς, ὁ τῆς Παγγαίου Ἀφροδίτης ἐραστὴς· ὁ υἱὸς τοῦ «ὑπερβάλλοντος πλούτου» Κυνήρα, βασιλέως τῆς χρυσοφόρου Κύπρου. Ἀραβιστὶ μαδέν εἶναι τὸ μέταλλον· μα(λ)δάρ ὁ πλούσιος· ματλί χρυσόπαστος· ταμὰ πλεονεξία· δαμάρ κλέψ· δξεμάλ χάρις, ὡραιότης· δξερμέ ἀνθρῆς· ξιμέρ νοῖς· δξερμί φιλάργυρος· δξεσίμ μέγας· μέδξ πλούσιος· ἐνδοξός, μασδάρ· πηγῇ, ἔχουσα ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὰ μέταλλα· μεδερ ἀργιλώδης γῆ,

κεκρυμμέν· ἀνθρώποις ὠφελήματα, χαλκόν, σίδηρον, ἄργυρον, χρυσόν τε... πᾶσαι τέχναι βροτοῖσιν ἐκ Προμηθέως¹⁾,

δὲν ἐγράφησαν ποιητικῇ ἀδείᾳ, ἀλλὰ ἐκφαίνουσιν τὴν ἀλήθειαν· τὸ πῦρ τὸ κλαπὲν «ἐντὸς κοίλου νάρθηκος» ὑπὸ τοῦ Προμηθέως, ἀναφέρεται κυρίως εἰς τὸ πῦρ τὸ ὑπὸ τὴν γῆν ὑφ' ὅλας τὰς μορφὰς αὐτοῦ, ρευστόν, μεταλλικόν, ηλεκτρικόν.

Δὰμ καὶ κατ' ἀντιστροφὴν Μάδ, εἶναι ταυτοσήμαντα, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἐκ τοῦ μὰδ καὶ δὰμ κατ' ἑκτασιν· ὡς μέδ, μῆδ, δῆμ, δίμ, μέτ, δέμ καὶ λοιπά.

Μέδω, μῆδομαι, μέδμινος, μετῶ metior ματαίω μέδοντες, μῆδος· μέλδω· τήκομαι ἐπὶ μετάλλων, εἶναι λέξεις ταυτοσήμαντοι πρὸς τὸ μὰδ, τὸ μέταλλον· μεταναστεύω ἐκζητῶ τὰ μέταλλα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον· μητρὰ ἀραβιστὶ ἡ σφύρα τοῦ σιδηρουργοῦ· μεταλῇ ὁ κεκρυμμένος καὶ ματλῇ ἡ ἀνατολή. Μίτρα παρὰ Πέρσαις ἡ Ἀφροδίτη· «χαλκομίτρος» ὁ Κάβειρος Κάστωρ. Μυτταργύρται οἱ δαδοῦχοι τῆς Κυβέλης-Ρέας μητρὸς τῶν θεῶν τῆς «Μα», ἣτις εἶναι ἡ προσωποποιήσις τῶν μετάλλων· οἱ «μεταποιῦντες» οἱ ζητοῦντες ἀργύρια, μετά, τὸ μέταλλον, καὶ Μητρώα τὰ θεὰ αὐτῆς. Μίθους ὑπὸ τῶν Περσῶν ὁ Ἀπόλλων.

Τῆς αὐτῆς ἐννοίας τῶν μετάλλων εἶναι καὶ αἱ λέξεις μετάβολοι· οἱ παραματευταί, οἱ μεταπράται ἔμποροι· μάταιος ὁ ἐκ τοῦ πλούτου ὕβρι-σῆς καὶ κενόδοξος· μεθοδίτης ὁ τεχνίτης καὶ μέθοδος ἡ τέχνη· μέτοικος καὶ μέτηλς· μεταναστεύω· μεταπρέπειν κατὰ τὸν Ἡσύχιον, τὸ ὑπερλάμπειν· μετοχή, μετῶ· καὶ πάντα ἐν γένει τὰ ὀνόματα τὰ ἐκ τοῦ μετ σύνθετα· ὁ λαὸς συνήθως τοὺς ἀστερισμοὺς καλεῖ σημάδια· σημάδι ἐπίσης λέγεται ὁ χρυσοῦς δακτύλιος τοῦ ἀρραβῶνος, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ χρυσοῦν νόμισμα τὸ διδόμενον ὡς ἀρραβὼν ὑπὸ τοῦ Γαμβροῦ εἰς τὸν προξενητὴν²⁾.

κέρμας· μουτεκεφίλ σπηλαιώδης· μετά· κέρδος· μεδρεπᾶς μεταπράτης καὶ λοιπά· ἐβραῖστὶ μαδερ ἡ σκαπάνη δι' ἧς τὰ μέταλλα ὀρύσσονται· ματορέφ τὸ χωνευτήριον τῶν μετάλλων· μεταλά σιδήριον· μετσουλά ὀρυχείον· ματσέμβα εἰδωλον τοῦ Βιάλ-Βήλ· Ὀφρεως· χρυσοῦ· ματσεβέθ στήλη ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν σιγῶν τοῦ Ἡρακλέους· δηλονότι τῶν μετάλλων· μάτμων θησαυρὸς ὑπόγειος· κεδέμ-καδέμ-Κάδμος ὁ χρυσοῦς· Σανσκρ. mātram ὕλη· mātar μάχαιρα· mahas λάμψις, medus λίθος καὶ λοιπά. Περσιστὶ δξουμέρ ἐλευθέριος, γενναῖος· δξεχεννίμ καὶ δξεχίμ ἄδης· δξάν ψυχὴ· δξαμὸς δάμαλις. Ἀλβανιστὶ μάτ ἡ γῆ· βετίμ ἀστραπή, μαδέν μεταλλεῖα, τὸ μαδὶ τοῦ Ἡσυχίου, τὸ λατόμιον· καὶ μὰδ μέγας· μετσέφ κρύπτω.

1) Αἰσχύλου Προμηθεὺς σ. 109—112, 252, 450, 500, 506.

2) Ν. Γ. Πολίτου, Λαογραφικά σημειώματα Τομ. Β', 254.

Ἀλλὰ καὶ πληθὺς ἄλλο κυρίων ὀνομάτων. Λαομήδεια γυνὴ τοῦ Πρωτεσίλαου. Περιμήδης υἱὸς τοῦ Αἰόλου ἀνὴρ τῆς Μερόπης τοῦ Ἀτλαντος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἀθάμαντος. Ἀλκιμέδων ἡγεμὼν τῶν Μυρμηδόνων. Ἀλκιμήδη σύζυγος τοῦ Αἰσώωνος, ἡ καὶ Ἀρνη καὶ Σκά-
ρεια τοῦτοσήμως λεγομένη. Αὐτομέδων ὁ Σκύριος, ἡνίοχος τοῦ Ἀχιλλεύου. Περιμήδη θυγάτηρ τοῦ Αἰόλου, γεννήσασα ἐκ τοῦ Ἀζελφῶν τὸν Ἴππο-
δάμαντα καὶ Περιμήδην. Πρωτομέδεια μία τῶν Νηρηίδων. Ἀλκιμήδη ἄλλη. Λαομέδεια ἑτέρα καὶ ἄλλη Θεμιστώ. Ἀδμήτη δὲ μία τῶν Ὠκεα-
νίδων νυμφῶν. Μήδεια ἐξ ἧς ὁ Ποσειδὼν ἐγέννησε τὸν Ἀσπληδόνα ἡ
πολυθρύλλητος Μήδεια ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς παγχρύσου Κολχίδος
Αἰήτου. Μέδουσα ἡ μήτηρ τοῦ Χρυσάορος. Ἀνδρομέδα ἡ τοῦ Περσέως.
Εὐρυμέδων ὁ «δαίμων ἐσχαριῶνος» δηλονότι μεταλλουργὸς κατὰ τὸν
Νόννον. Ἀγαμήδης ἀδελφὸς τοῦ Τροφωνίου, οἵτινες μετὰ τοῦ πατρὸς
αὐτῶν Ἀπόλλωνος ἔκτισαν τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν. Ἀγαμήδη ἡ θυγά-
τηρ τοῦ Ἀδγείου, ἦν ὁ Ὀμηρος καλεῖ «Ξανθὴν» Ἀγαμήδης ἡ θυγά-
της τοῦ Ἐργίνου βασιλεὺς τοῦ Ὀρχομενοῦ κατὰ τὸν Πausanias. Με-
γαμήδη τοῦ Ὀρυκτίωνος—χρυσοῦ, γυνὴ τοῦ Θεσπίου γεννήσασα 50 θυ-
γατέρας τὰς Θεσπιάδας, ἐξ ὧν ὁ Ἡρακλῆς ἐγέννησε 50 τέκνα. Περιμή-
δης εἰς τῶν Κενταύρων. Μηδείδης ὁ Τυρσηνὸς ληστής, ὁ τὸν Διό-
νυσον λαβὼν ἐν τῷ πλοίῳ αὐτοῦ. Περιμήδης εἰς τῶν ἐν Ἠλείᾳ Δα-
κτύλων. Εὐμήδης ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου λέγεται ὁ υἱὸς τοῦ πολυχρύσου Δα-
κτύλων¹⁾. Μηδαικάστη θυγάτηρ τοῦ Πριάμου γυνὴ τοῦ Ἰμβρου²⁾. Ἀγα-
μήδη ἡ τοῦ Μακαρέως ἐν Λέσβῳ. Μεγαμηδείδης ὁ ἀναξ Πάλλας οὗ θυ-
γάτηρ ἡ διὰ Σελήνην καὶ Λυκομήδης βασιλεὺς τῆς χρυσοφόρου Σκύρου
καὶ πατὴρ τῆς Δηϊδαμείας. Φιλομέδουσα «βοῶπις» ἡ μήτηρ τοῦ Μενε-
σθένους βασιλέως τῆς Ἀρνης. Καὶ τὸ ὁμηρικὸν μέδων-μέδοντες οἱ ἡγε-
μόνες, τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἶναι· οὕτω ὁ Φόρκυνος λέγεται «ἄλως μέδων»³⁾.
Μέδων ὁ Ὀϊλέως. Μέδων ὁ ἐκ Λυκίας, καὶ Μέδων ὁ Ἰθακήσιος⁴⁾. Προ-
νοῖμεν δὲ ὅτι καὶ ἡ Μαντίνεια τῆς Μεσσηνίας εἰς τὴν αὐτὴν οἶζαν μᾶθ
ἔχει τὴν ἀναφορὰν τῆς, ὥς καὶ ἡ ὀνομασία φυλῆς τινὸς Βοιωτικῆς τῶν
«Τεμίκων» περὶ τῶν ὁποίων ἐγράφη⁵⁾ ὅτι σημαίνει «τσιμπλιάριδες» !!
ἀληθῶς μεγαλυτέρα βλασφημία δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γραφῇ ὑπὸ λογίου
ἀνδρός.

Μέθυμα ἐπίσης, καὶ πάντα, τὰ ἐκ τοῦ μεθ-μεθ σύνθετα ὡς ἀνεγρά-

1) Ἰλιάς Κ. 314.—2) Ἰλιάς Ν. 173. Ἰλιάς Α. 740.

3) Ὀδυσσ. Α'. 77.—4) Ἰλιάς Β. 727 Ν 693, Ο. 332. Ὀδυσσ. Δ. 677. Χ. 257.—

5) Ν. Ἐλευθερίου, Πελασγικὴ Ἑλλάς 95, 96.

ψαμεν διὰ πολλῶν¹⁾. Ἀλλὰ καὶ ἡ Μυτιλήνη ἐκ τῆς αὐτῆς ἐννοίας προ-
ῆλθε²⁾.

Μάδυτος πόλις ἐν Θράκῃ ἀσφαλῶς ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ μετάλλων λαβοῦ-
σα τὴν ὀνομασίαν. Δημοκράνεια θρηακικὴ πόλις. Μέτραι ἐπίσης καὶ Μή-
δεια καὶ Μέδουσα· Δαμασίπη ἡ μητρὺ τοῦ Ἐβρου ἀργυρορρύτης δὲ
λέγεται ὑπὸ τοῦ Εὐριπίδου ὁ Ἐβρος ποταμὸς τῆς Θράκης. Δημοφῶν,
Διομήδης, Δαμίας, Ἀδάμας, Μηδίστας, Μήδα, Ροιμηδάλης Δάμολις-Ζά-
μολις, Ραδαμπάρης θεὸς θρηακικὸς, Λύδαμος, Ὀδομάντις, Σαλμηδηςσός,
Εὐρυδέλιμος, Μήδοκος, Μηδόσακος, Δαμίνιον, Δαμηνῶν τεῖχος, Μηδιζεύς,
Διδυμότειρον, πάντα θρηακικὰ ὀνόματα τὴν αὐτὴν ἐννοίαν ἔχοντα. Μέθα-
πος-Μέδαπος ὁ διδάξας τοὺς Θηβαίους τὰ τῶν Καβείρων μυστήρια, Δι-
μήνοιο ἀρχαῖος θρηακικὸς λαός. Διομήδη Λεσβία θυγάτηρ τοῦ Φόρβαντος.
Δημοδίκη θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἄλλη σύζυγος τοῦ Ἀθάμαντος·
ἄλλη σύζυγος τοῦ μεταλλουργοῦ Κορύβαντος καὶ μήτηρ τοῦ Σκαμάνδρου·
ἄλλη ἀδελφὴ τοῦ Πακτωλοῦ. Δημαίνιος ἐπίκλησις τοῦ θεοῦ Ἀσκληπιοῦ·
Δημόδοκος Φαίᾳς ἀοιδός. Δημοπτόλεμος εἰς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνε-
λπίης. Δημολέων εἰς τῶν Κενταύρων· ἄλλος υἱὸς τοῦ Ἀντήνορος, καὶ
ἑσθός ὁ υἱὸς Δημάχου στρατεύσας μετὰ τοῦ Ἡρακλέους κατὰ τῶν
Ἀμαζόνων. Δημόνησος ἡ ἐν τῇ Προποντίδι «Χάλκη» ἡ ἐξάγουσα χαλ-
κόν. Δημοφῶν θυγάτηρ τοῦ Ἀγένορος. Δημοφῶν υἱὸς τοῦ Θησέως καὶ
τῆς Φαίδρας. Δημόμαχος θυγάτηρ τοῦ Ἀμαράνου καὶ σύζυγος τοῦ Θερ-
σάνδρου. Γανμήδη ἡ καὶ Δία καὶ Ἥβη. Διδυμεὺς καὶ Διδυμαῖος ὁ Ἀ-
πόλλων. Διδύμη νῆσος τῶν Γαδεύρων, Διδυμοχώριον Χίου. Δίδυμοι ὁ
Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης οἱ Κάβειροι. Δίδυμοι ἦσαν καὶ ὁ Ἀπόλλων καὶ
Ἡρακλῆς, Τριπτόλεμος καὶ ὁ Ἰάσων. Θησεὺς καὶ Περίθους Δίδυμοι ὁ
Ἀμφίων καὶ Ζῦθος οἱ καὶ Ἀνακτες, ὡς καὶ οἱ Διόσκουροι Ἀνακτες, οἱ

1) Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη τῶν Διώνων Α'. 30.

2) Ἄξιον προσοχῆς εἶναι ὅτι τὸσον ὁ οἶνος, ὅσον καὶ τὸ μέλι εἰς πόσας τὰς γλώσ-
σας ἔχουσιν τὴν αὐτὴν οἶζαν πρὸς τὸ μαθ-μαθ-ματ, μέδ-μεθ-μετ, μελ ἀναφερομένη
εἰς τὰ μέταλλα· μέλδομαι τέχνομαι· μέδω. σταθμῶ· μέδιμνον· τοῦτο δὲν μᾶς ἐκπλήσσει
ἀφοῦ ὁ Διόνυσος ὁ τοῦ οἴνου θεὸς εἶνε συνάμα καὶ ὁ θεὸς τοῦ χρυσοῦ, υἱὸς τοῦ
χρυσοῦ Διὸς καὶ τῆς χρυσοῦς Σεμέλης, θυγατὴρ τοῦ ὀλοχρύσου Κάδμου, τῷ εὐρε-
τοῦ τῶν μεταλλείων τοῦ Παγγαίου, τοῦ ἐκπροσωποῦντος ἀπ' ἀρχῆς τὸν χρυσόν,
διὰ τοῦτο καὶ μυθολογεῖται ὅτι μετήλλαξεν μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἀρμονίας
εἰς ὄφιν τὸν ἄλλον τοῦτον ἀρχικὸν ἐκπρόσωπον τοῦ χρυσοῦ. Περί τῆς συγγενείας
τοῦ οἴνου—μεθ πρὸς τὸν χρυσόν ὑπάρχει καὶ ἄλλη μυστικωτέρα ἐννοία περὶ τῆς ὁ-
ποίας θὰ διαλάβωμεν ὅταν γράψωμεν περὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ θεοῦ τῆς Ιατρικῆς· καὶ ὁ
Ἀσκληπιὸς ὅπως εἶνε, καὶ τὸ σύμβολον αὐτοῦ ἐπίσης ὁ ὅφης, medecine ἡ Ιατρικὴ,
medaille τὸ χρυσοῦν νόμισμα mad, madh=ἰάσθαι καὶ madhon ἡ Ιατρικὴ Σανκρ.
medeor λατ. θεραπεύω καὶ medicus Ιατρός.

Ἐφέστιοι θεοί· καὶ ἐν γένει πᾶσαι αἱ ὀνομασίαι χωρίων πόλεων, ὁρέων φέρουσαι τὸ ὄνομα τοῦτο ὑποδηλοῦν τόπους μεταλλῶν.

Θλ' ἡδυνάτο τις νὰ μᾶς μεμψθῇ διότι πάντα τὰ ὀνόματα διὰ τῶν ὁποίων ἐκαλοῦντο οἱ ἀρχαῖοι ἑλληνικοὶ λαοὶ τὰ τε γενικὰ καὶ τὰ ἐπὶ μέρους ἀγωνιζόμεθα νὰ ἀναγάγωμεν εἰς τὰ μεταλλεῖα· ἀλλ' ἡ μομφὴ αὐτὴ θὰ ἦτο λίαν ἄδικος, προερχομένη ἐξ ἀγνοίας τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν κατίσχυσαν αὐτὰ καὶ τοῦ τρόπου τῆς δράσεως αὐτῶν· οἱ πανάρχαιοι πρόγονοι ἡμῶν ἦσαν κατ' ἐξοχὴν «πειρατικοὶ λαός», τῆς λέξεως ἐκλαμβανομένης ἐν τῇ λαμπρῇ ἐκδοχῇ αὐτῆς, δηλονότι ἐκζητηταὶ τοῦ χρυσοῦ καὶ ἐν γένει τῶν πολυτίμων μετάλλων· ἦσαν χρυσωρύχοι ἀναγαγόντες τὸ ἔργον εἰς ἐπιστήμην· ὅπως σήμερον δι' εἰδικοῦ μηχανήματος εὐρίσκομεν τὰ ἐδάφη τὰ ἐγκρύπτοντα ὕδατα, οὕτω καὶ τότε οὐχὶ βεβαίως μόνον ἀπὸ διαίσθησιν, ἀλλ' ἐκ πείρας ἡδύναντο νὰ ἀνακαλύψωσιν πᾶσαν γωνίαν τῆς γῆς, ἥ ὅπου ἐκρυπτε τὰ εὐγενῆ μέταλλα· ἡμεῖς ὅπωςδὴποτε ἡδυνήθημεν νὰ ἐξιχνιάσωμεν τὸ μυστικὸν τοῦτο, ἀλλ' εἰσέτι τὸ θέμα τοῦτο ἔχομεν ὑπὸ μελέτην διὰ τοῦτο καὶ δὲν τολμῶμεν νὰ τὸ βεβαιώσωμεν· οἱ Ἕλληνες καὶ δὴ οἱ Ἑπειῶται-Θρᾷκες οἱ ἀποτελοῦντες μετὰ τῶν κατοίκων τῶν Νήσων Κερκύρας-Παξῶν τὸν πρωτόγονον ἑλληνικὸν λαὸν ἦσαν, ὥς εἶναι μᾶλλον σήμερον «μεταναστάται», ἥτις λέξις σημαίνει τὸν ἄνθρωπον τὸν μεταρρύνοντα τὸν χρυσόν· ἦτο λοιπὸν φυσικὸν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι λαοὶ πρὸς οὗς μετηγάστευον χάριν τοῦ χρυσοῦ νὰ ἔχωσι καὶ ἀνάλογον ὄνομασίαν, διὰ τοῦτο ἐκλήθησαν γενικῶς Αἰθίοπες, Φοίνικες, Πελασγοί, Καδμεῖοι, Ἀργεῖοι, Ἀχαιοί, Δαναοί, Γραικοί Ἕλληνες, μερικῶς δὲ κατὰ φύλιν Τρῶες, Φρύγες, Λύκιοι, Κίλικες, Σκυῖται, Κολχεῖς, Ἰβηρες, Ἀλβανοί, Ἰῶνες, Αἰολεῖς, Δωριεῖς καὶ καθ' ἐξῆς, πᾶσαι ὀνομασίαι ἔχουσιν ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὰ μέταλλα· διὰ τοῦτο καὶ τοὺς διαφόρους τόπους ὠνόμασαν ἐκ τῶν μετάλλων τὰ ὁποῖα περιέκλειον ἐν τοῖς στέργοις αὐτῶν. Συμπληροῦντες τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὀλίγας λέξεις θὰ προσθέσωμεν ἔτι.

Μύδρος ὁ πεπυρακτωμένος σίδηρος· Μῆτις ἐξ ἧς ὁ Ζεὺς ἐγέννησε τὴν Ἀθηνᾶν, ἐξεληθοῦσαν ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ διὰ τῆς σφύρας τοῦ Ἡφαιστου ἢ Προμηθέως· «μῆτις» κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ἡ τέχνη, ὁ δόλος· εἶναι δὲ πλέον γνωστὸν τί σημαίνει δόλος· διὰ τοῦτο ὁ Ἡφαιστος «κλυτόμητις» ἐκαλεῖτο· μάντις καὶ πρόμαντις λέξις οὐχὶ ἄσχετοι πρὸς τὸν Προμηθέα· μυστήριον, μυτιωτάω, κερματίζω· κέρμα δὲ τὸ χρῆμα καὶ κέρσα τὸ αὐτό, ἐξ οὗ, ὥς εἵπομεν, Ἀξιώκερσα, Ἀξιώκερσος, οἱ Κάβειροι τῆς Σαμοθράκης· materia ἢ ὕλη· matralia ἡ ἐορτὴ τῆς Λευκοθέας· Ἰνοῦς, θυγατρὸς τοῦ Καβείρου Κάδμου, καὶ συζύγου τοῦ Ἀθάμαντος· μάταρις εἶδος πελέκεως· Μεδεὼν πόλις τῆς Ἑπείρου· Μεδοῦλος καὶ Μήζηδος τῆς Εὐβοίας· Καρυστίας, καὶ Μετῶν τῆς Χίου· δεμίρ ὁ σίδηρος· Δεμυρτζελῆ καὶ

Δεμυρτζῆ χωρίον τῆς Θράκης· σιδάριος κατὰ τὸν Ἡσύχιον ὁ χαλκεύς, τέμμενος, Θέμις, ἢ «ἦτεκεν ὥρας τὰς χουσάς».

«Πρῶτα μὲν εὐβουλον Θέμιν οὐρανίων χουσεῖσιν ἵπποισιν ὠκεανοῦ παρὰ πάγον Μοῖραι ποτὶ κλίμακα σεμναὶ ἄγον Ὀλύμπου λιπαρὰν κάθοδον σωτήρος ἀρχαίων ἄλοχον Διὸς ἔμμεναι. ἃ δὲ τὰς χουσάμπυκας ἀγλαοκάρπος τίκτει ἀγαθὰς ὥρας», κατὰ τὸν Πίνδαρον, ἢ κατὰ τὸν Ἡσίο-

δον ὁ Ζεὺς·

«Δεύτερον ἡγάγετο λιπαρὰν θέμιν ἢ τεκεν ὥρας». ἢ Θέμις, ἐλέγετο καὶ Καρμέντα.

Τὸ Μαντεῖον τῶν Δελφῶν πρὶν ἢ περιέλθῃ εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ Ἀπόλλωνος εἶχε κατὰ τὴν παράδοσιν, ἰδρυθῆν ὑπὸ τῆς Γαίας-Θέμιδος καὶ Φοῖβης μεθ' αὗς ὁ Ποσειδῶν, εἴτα ὁ Ἀπόλλων· διεξεδίκει δὲ αὐτὸ καὶ ὁ Πηλεΐδης· ἢ Θέμις-Δέμις σχετίζεται μετὰ τῶν μεταλλείων καὶ οἱ Θέμιστες οἱ ἱερεῖς τῆς Δωδώνης οἱ καὶ Τόμυροι-Δόμουροι-Δάμουροι λεγόμενοι ἔλαβον ἀσφαλῶς τὸ ὄνομα ὡς ἐκ τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν ἐννοίας τῶν ἱεροῶν τῶν μετάλλων καὶ δὴ τοῦ κυριωτέρου ἐκπροσώπου αὐτῶν τοῦ Διὸς, ὅστις καὶ Τιτὰν ἐλέγετο, καὶ Κάβειρος ἐθεωρεῖτο· ἔχομεν δὲ σχηματίζει τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅπου ἐν τῇ ἀρχαιότητι ὑπῆρχον Μαντεῖα, ἐκεῖ ἀσφαλῶς ὑπῆρχον καὶ μέταλλα· διότι οἱ ἄνθρωποι ἀπολέσαντες τὴν ἀληθῆ ἰδέαν τοῦ θεοῦ, τὰ μέταλλα ὕφ' ὅλας αὐτῶν τὰς μορφὰς ἐθεοποίησαν· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἡ ἱστορία τῶν μετάλλων περὶ τὰ ὁποῖα στρέφεται πᾶσα ἡ θεογονία καὶ κοσμογονία καὶ φιλοσοφία τῶν Ἑλλήνων, καὶ συνεπῶς πάσης τῆς ἀρχεγόνου ἀνθρωπότητος.

«Ἀληθῶς ἂν» Ἑλλήνων ἦρξε φιλοσοφία, ἥ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τὴν βάρβαρον ἀπέστραπτει προσηγορίαν»

ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἐν γένει ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη· αὐτοὶ δὲ ἦσαν οἱ πρῶτοι, οὔτινες ἐκ τῆς μελέτης τῶν μετάλλων καὶ τῶν ιδιοτήτων αὐτῶν ἔθεσαν τὰς βάσεις τῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ εὗρον τὴν Ἀστρονομίαν, παρ' ὧν ἔλαβον τὰ σπέρματα οἱ Αἰγύπτιοι καὶ Χαλδαῖοι, οἱ νομιζόμενοι ὡς πρῶτοι ἐφευρέται τῆς Ἀστρολογίας. Τὰ πάντα ἐνόησαν οἱ ἀρχεγόνοι πρόγονοι ἡμῶν, πασῶν δὲ τῶν συγγρόνων μεγάλων ἀνακαλύ-

τὸν Ἡσύχιον γλαυῖ δὲ καὶ νόμισμα· Σκάπουλος ρωμαῖος τοκογλύφος καὶ Σκάπτης ρωμαῖος τοκιστὴς καὶ σχίζα τὸ ὄρυγμα· σκαρα-σάρα· Ἐσχάρα, καὶ οἱ Κάβειροι «δαίμονες ἐσχαριῶνος» καὶ οἱ Κουρήτες Σκιρτῖται λέγονται· ὡς καὶ ὁ Βιάχος· ὁ Ὀρφεὺς καὶ τὰ Νηρηΐδας Σκιρτητὰς λέγει. Λατ. sartor σημαίνει μαντεύω, ζητῶ, ἐρευνῶ πρὸς εὐρεσιν κυρίως μετὰλλων· καὶ τὸ μεταναστεύω τὴν αὐτὴν καὶ πληρεστέραν ἔννοιαν ἔχει· μετ μεδ εἶναι τὸ μέταλλον, τὸ «μάδι». Σχάρα· Ἐσχάρα· Ἐσχαρίς ἡ ἀρούρα· ἀτα λατ. ὁ βωμός, ἡ Ἑστία· ἡ Ἐσχάρα λέγεται καὶ κατζίον· ὡς καὶ ὀνομάζομεν καὶ σήμερον τὸ θυμιατήριον τὸ ἐν χοίρῳ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα· «ἐσχάριον κατὰ τὸν Ἡσύχιον τὸ κοῖλον θυμιατήριον» ἡ λέξις κατὰ παρεφθαρμένην ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς τὴν ρίζαν καθ, ἐξ ἧς καὶ ὁ Κάδμος ὁ κυρίως ἐκπρόσωπος τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου· κατὰ λοιπὸν λέγεται τὸ θυμιατήριον ὡς ἐξ ἀργύρου κατασκευασμένον· ἡ καθ-γαδ-γαῖς ἔχει ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸν χρυσόν ἢ ἀργυρόν· γαῖα φυλάσσεται ὁ χρυσὸς καὶ ἀργυρός· ἡ πόλις Γάττα τῆς αὐτῆς ἐννοίας, λέγεται ταντοσίμως καὶ Κάδυτος· καὶ κάδυτος τὸ αὐτὸ «καθνύται μυαῖ» εἶναι τὰ χρυσὰ ἢ ἀργυρὰ νομίσματα· κάδουλοι οἱ ἐν τοῖς μυστηρίοις τῶν Καβείρων ὑπηρετοῦντες ¹⁾.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

λη· καὶ ἴση τὸ ὄρυγμα-ὄρυγμα· λέξεις πᾶσαι σχετιζόμεναι πρὸς τὴν ἑλληνικὴν Ἑστίαν. Ὅσος δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ὀστικὴ ἡ λαμπρότης. Ὅστρακίς καὶ ὀστρεὶς τῆς λίθος πολύτιμος ὁμοῖος τῷ ἀγάλῃ κατὰ τὸν Πλίνιον. Ὅστρακίς, κατὰ τὸν Ἡσύχιον ἀγαλμάτιον τῆς Ἀφροδίτης. Ὅστρακίτης δὲ καὶ ἡ Καδμεία λίθος· ὀστρεὶα χρῶμα πορφύρεον· πᾶσαι λέξεις συγγενεῖς ἀναγράφονται εἰς τὸ φῶς καὶ τὴν λάμψιν· ὡς συνήθως τὸ ἀρχικὸν σύμφωνον παραλείπεται διὰ τοῦτο ἔχομεν σκύφος καὶ κύφος· σκάπετος καὶ ἀπέτος· σκύρτος καὶ κύρτος κ. τ. λ. οὕτω καὶ Κωπαῖς ἡ χώρα τῶν ὀρυγμάτων· σκάπτω καὶ κάπτω καὶ καθ' ἑξῆς. Σκωτία ἡ χώρα ἡ πλουσία εἰς μεταλλεῖα· Σκιρτῶνες κατὰ τὸν Πτολεμαῖον οἱ Ἀλβανοί, οὗ· ὁ Πλίνιος Σκιρτάρους λέγει (Βιβλ. Γ. κεφ. 22) οἱ γὰρ Σκωπετᾶροι, οἱ μεταλλουργοὶ πιθανῶς. Ἰσχυς κατὰ τὴν μυθολογίαν υἱὸς τοῦ Ἰλάτου καὶ σύζυγος τῆς Κορωνίδης μητρὸς τοῦ θεοῦ Ἀσκληπιοῦ· τὸν Ἰσχυν καὶ τὴν Κορωνίδα κατεκρεόνησε ὁ Ἀπόλλων· Ἰσχυα καὶ νῆσος ἡ φαιστογενής· ἐν Ἰταλίᾳ· Ἰσχυεὺς Γίγας συνεπὶως μεταλλουργός.

1) Μαθόντες ἤδη τὴν σημασίαν τῶν λέξεων ἔστω καὶ οἱ δυνάμει τὰ εἰρηώμεν δόξον φῶς εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ χρυσοῦ δοκτυλίου τοῦ χωρίου Ἐξελὼ (Θρακικὰ τόμ. Γ' 72—197) ἥτις ἀπεσχόλησε καὶ ἀπασχολεῖ ἔτι τούτους σοφιστὰς ἀνδρας· ἡμᾶς ἐνδιαφέρουν μόνον αἱ λέξεις σκω καὶ δομᾶν μεταξὺ τῶν ὁπίων παρατίθεται ἡ λέξις ἀραξία κακῶς τεθεῖσα ὑπὸ τοῦ γλῆπτον· ἡ σκω δομᾶν εἶναι αὐτὴ αὐτὴ ἡ θρακικὴ πόλις Σκουδάμα-Οὐσκουδάμα, πρὸς ἣν σχετίζεται ὁ ἱακτύλιος καὶ ὁ κάτοχος αὐτοῦ· ἀραξία βεβαίως σημαίνει τὴν χώραν, τὴν πόλιν· τὸ δὲ ζήλτα ταύτων πρὸς τὸ ἑλληνικώτατον ζήλ. Ζελεῖα ἥτις, ὡς ἀπεδείξαμεν εἰς τὸ «Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων» τεύχος Δ' σημαίνει χρυσόν· οὕτω δὲ γινώσκον·

Ὁ Ὀμηρος, εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ ὁποίου ἡ πρωτόγονος πρωτοελληνικὴ γλῶσσα ἦν σχεδὸν ἀκατάληπτος εἰς τοὺς πολλούς, παθοῦσα ὅτι ἔπαθον πᾶσαι αἱ ἀρχαῖαι γλῶσσαι, δηλονότι περιπεσοῦσα εἰς ἀχρησίαν, ἡ καὶ περιορισθεῖσα μόνον ὡς γλῶσσα τῆς λατρείας ¹⁾, ὁ Ὀμηρος ὁσάκις ἀναγράφει λέξιν ὀρχαιοπρεπὴ δυσνόητον εἰς τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ, σπεύδει νὰ ἐπεξηγήσῃ αὐτήν, ἡ χαρακτηρίζει αὐτήν ὡς ἀνήκουσαν εἰς τοὺς θεοὺς προγόνους τοὺς «Μάκαρας» ²⁾, ἡ καὶ παραθέτει ἑτέραν ταῦτοσήμαντον μὲν ἀλλ' ἐξ ἄλλης ρίζης, τοῦθ' ὅπερ ἐλάχιστα κατενοήθη ὑπὸ τῶν ὀμηρολογούντων ³⁾. Ὁ Ὀμηρος λοιπὸν γράφων περὶ Κερκύρας-Γοργύρας καλεῖ αὐτὴν ταῦτοσίμως Φαιακίαν, ἀλλὰ καὶ Σχερίαν· καὶ ἡ ὀνομασία αὕτη σημαίνει ὅτι καὶ ἡ Φαιακία καὶ Κέρκυρα, ὅτι καὶ ἡ Οὐσκουδάμα. Λαοδάμας ἐλέγετο ὁ υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σχερίας-Φαιακίας Ἀλκινόου, καὶ Δόμας ἐγγχώριος Φαίαις· ὅτι τέλος καὶ ἡ Αἰθιοπία· δηλονότι τόπον, ἔδαφος ἐγκλειστον πολύτιμα μέταλλα, καὶ δὴ χρυσόν καὶ ἀργυρόν καὶ κασσίτερον οὐχὶ ὑπὸ τὴν μεταγενεστέραν ἔννοιαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ τὴν ἀρχικὴν τὴν δηλοῦσαν πιθανῶς τὸν λευκὸν χρυσόν, ἡ τι ἕτερον πολύτιμον μέταλλον· ἐντεῦθεν καὶ ἡ ὀνομασία τῆς Κερκύρας ὡς Κασσιώπης, καὶ τοῦ Διὸς ὡς Κασίου. Ἀλλ' ὁ Ὀμηρος τὴν Κέρκυραν καλεῖ καὶ Συρίην νῆσον, διότι καὶ ὑπ' αὐτὴν ἀναγράφεται σχετικῶς εἰς μόνην τὴν Κέρκυραν ἀναφερόνται·

«Νῆσός τις Συρίη κεκλήσκειται, εἴπου ἀκούεις,
Ὅρτυγῆς καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἡλείοιο . . . . ⁴⁾»

Ὅρτυγῆς εἶνε ἡ Νῆσος τῶν Παξῶν, ὡς ἤδη ἀνεγράψαμεν ⁵⁾, ὅπου καὶ πράγματι αἱ τροπαὶ τοῦ Ἠλίου, διότι χωρίζει ἡ Ἀνατο-

τες ἀκριβῶς τὴν σημασίαν τῶν τεσσάρων λέξεων τῆς ἐπιγραφῆς, δυνάμεθα κάλλιστα νὰ ἐξηγήσωμεν καὶ ὑπολοίπους τέσσαρας.

1) Ὡς ταῦτο συμπεραίνομεν ἐκ πολλῶν ἄλλων ἐνδείξεων καὶ ἐξ ὧν ὁ Ἡρόδοτος γράφει (Ἡρόδ. II. 133—136) περὶ τοῦ ἱερῶς προμάντεως τῷ ἐν Βοιωτίᾳ ἱεροῦ τοῦ Πιφῶν Ἀπόλλωνος· ἀλλὰ καὶ περὶ τούτου ἐς ἄλλοτε.

2) «Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων». Δ'. 56.

3) Τοῦτο παρετήρησεν καὶ τὸ ἀναγράφον πρὸς τιμὴν του, καὶ ὁ ἐν πολλαῖς ἀμαρτίαις, ἀλλ' ἐν τισιν ἐπιτυχῶν κ. Ν. Ἐλλευθεριάδης ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ Πιλαστική Ἑλλάς σελ. 171—176· ἀλλ' ἐκφαντορικῶς ὁ ἀριστος παρ' ἡμῖν γλωσσολόγος Ἱατροφιλόσοφος, ὁ ὄντως σοφὸς Ἰάκωβος Θωμόπουλος ἐν τοῖς Πελασγικοῖς αὐτοῦ Α' καὶ Β'. Τόμοις.

4) Ὀδυσ. Ο. 403.

5) «Φῶς ἀπὸ τὰ βάθη».

λὴ ἀπὸ τὴν Δύσιν. Τὴν Συρίην ταύτην ὁ ποιητὴς ὀνομάζει καὶ Σκύρον, ὅπου ὁ Ἀχιλλεύς ἀνετράφητο ¹⁾ μετὰ τῶν τέκνων τοῦ βασιλέως τῆς Νήσου Λυκομήδους, καὶ ὁπόθεν ὁ Ὀδυσσεύς ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Τροίαν. Συρία-Σκυρία. Ταύτην λοιπὸν τὴν Συρίαν-Σκυρίαν ὁ Ὅμηρος λέγει καὶ Σχερίαν «Σχερίαν ἐρίβωλον».

«Σχερίην ἐρίβωλον ἔκοιτο

Φαιάκων ἐς γαῖαν, οἱ ἀγγίθουσι γεγάσιν ²⁾»

Τὴν Σχερίαν ὁ ποιητὴς καλεῖ ἐρίβωλον, ὅχι τόσον διὰ τὸ ἔφυρον τοῦ ἐδάφους, τὸ ὁποῖον τόσον λαμπρῶς περιγράφει, ὅσον εἰς τὰ πολύτιμα μέταλλα τὰ ὁποῖα περικλείει, διότι ἡ λέξις-βῶλος ἀναφερομένη εἰς τὰ μεταλλεῖα κυριολεκτεῖται ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ ³⁾· διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἥλιος «χρυσεία βῶλος» καλεῖται· ὁ δὲ Ὅμηρος μεταχειρίζεται τὴν λέξιν ⁴⁾ ἐπὶ τόπων μεταλλούχων καὶ χρυσούχων ὥς π. χ. τῆς Ἡλείρου ⁵⁾, τῆς Φθίας τῆς Ὀμηρικῆς ⁶⁾, ἣτις εἶναι ἡ χώρα τῆς Ἀρτης καὶ ἄλλα τοιαῦτα μέρη. Τὸ ὅτι δὲ ἡ Κέρκυρα ἔχει πολύτιμα μέταλλα περὶ τούτου ἔχομεν τόσας ἀποδείξεις! ἀλλ' ἀτυχῶς ἀπορούμεν τῶν ὑλικῶν μέσων νὰ δημοσιεύσωμεν ἰδαίτεραν Μελέτην περὶ αὐτῆς, διὰ τοῦτο καὶ ἐπροθυμοποιήθημεν νὰ διαλάβωμεν τοσάκις περὶ αὐτῆς ἐν τῷ περιωρίῳ τῆς ἱστορίας τῶν Νήσων τῶν Παζῶν ἄλλως τε ἡ Κέρκυρα ἔχει τόσους λόγους ὅσον καὶ Κέρκυρας, οἱ ὁποῖοι ἂν ἀναπληρώσωσιν τὴν ἡμετέραν καθυστέρησιν ⁷⁾.

Εἴπομεν ὅτι ἡ Σκυρία τοῦ Ὀμήρου ταυτίζεται πρὸς τὴν Σχερίαν-Κέρκυραν, τὴν νῆσον ταύτην τῶν πολυτίμων μετάλλων εἶναι δὲ γνωστὸν ἐξ ἀρχαίων καὶ μεταγενεστέρων μαρτυριῶν ὅτι ἐν Σκύρῳ τῇ ἱστορικῇ λαβύρῳ τὸ ὄνομα ὡς ἐκ τῆς τοιαύτης συστάσεως τοῦ ἐδάφους αὐτῆς, ὑπῆρχον καὶ ὑπάρχουν μέταλλα πολύτιμα, ἐξ οὗ καταφαίνεται ἀριδῆλως ἡ ἔννοια τῆς λέξεως σκᾶι ἢ σκι. Αὐτὸ τοῦτο δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ διὰ τὴν ἄλλην Νῆσον Σκίαθον σύνθετον ἐκ τῆς Σκι καὶ ἄθως ἢ ἄθον,

1) Ἰλιάς Τ. 326 Ὀδυσ. Α. 509.

2) Ὀδυσ. Ε. 31.

3) Ἀριστοτ. Θανμ. Ἀκουσμ. 45. Ἀποσπάσμ. 248. Σερῶβ. 146.

4) Μ. Λεξικὸν τῆς Ἑλλην. Γλώσσης ὑπὸ Ἀνέστη Κωνσταντινίδου ἐν λεξ. ἱβῶλος.

5) Ὀδυσ. Ν. 235.

6) Α. 155.

7) Χάριν τῶν Μελετῶν μας πολλάκις ἐπεσεκφθήμεν τὴν ἀείποτε προσφιλεῖν Κέρκυραν ἐκκενώσαντες τὸ ἀείποτε πενιχρὸν βιλάντιον μας· ἀλλ' ἐκάστοτε καὶ μᾶ· περιέλουσαν δι' ὕδρων, εὐρέθη δὲ καὶ Ἐφημερίς, ἣτις μᾶς διέταξε νὰ φύγωμεν ὡς ἀνεπιθύμητοι! «Ὁ Κύριος μὴ στήσῃ αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην».

ἄνθος, ἀνθηδών, ἄθως εἶναι λέξεις ἀναφερόμεναι εἰς τὰ πολύτιμα μέταλλα· ἀσφαλῶς δὲ καὶ τὸ ὄρος τῆς Χαλκιδικῆς Ἀθως, τὸ Ἀγῆνορον ἐκ τῆς ἔννοιας ταύτης ἔλαβε τὸ ὄνομα. Ἐπισκεφθέντες τὴν νῆσον Σκίαθον μετὰ τοῦ φιλάτου κυρίου Θωμᾶ Ἐπιφανιάδου ἐπιφανεστάτου τέκνου τῆς Σκίαθου καὶ τοῦ προσφιλεστάτου ἱατροῦ κ. Μοσχίδου στενῶς πρὸς τὴν Νῆσον συνδεδεμένου, καὶ ἐπὶ δύο μῆνας διαμείναντες ἐν αὐτῇ πρὸ 12 ἐτῶν, ἀμυδρῶς ἠδυνήθημεν τότε νὰ κατανοήσωμεν τὴν ποιότητα τοῦ ἐδάφους τῆς Νήσου, ἀλλ' ἤδη εἰσδύσαντες εἰς τὰ βάθη τῆς ἔννοιας τοῦ ὀνόματος αὐτῆς ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ὠραία Νῆσος ἔλαβε τὸ ὄνομα ἐκ τῶν πολυτίμων μεταλλείων αὐτῆς καὶ τῆς νάφθης ἢ πετρελαίου τοῦ ἐγκρυπτομένου εἰς τὰ βῆθη αὐτῆς· ἡ πεποίθησις δὲ ἡμῶν αὕτη ἐπιβεβαιούται ἤδη ἐξ ἐπισήμων ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν ὁ κ. Ἐπιφανιεῖδης.

Ἐντεῦθεν καὶ ἡ Ἀρτεμις ἡ ταυτίζομένη πρὸς τὴν Γῆν καὶ τὴν Ρέα καὶ τὴν Θέμιδα ἐκαλεῖτο καὶ Σκιαθίτις. Βεβαίως τὸ ἐν τῶν Ἐφεσίων γραμμάτων «ασκι» τὸ ἐν τῷ ἀγάλματι τῆς Ἐφεσίας Ἀρτέμιδος κεχαραγμένον δὲν εἶναι ἄγιστον πρὸς τὴν χρυσὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως σκι ὡς ἤδη ἀπεδείξαμεν· ὡς δὲν εἶναι καὶ ἡ ἄλλη «Δαμνα-βενές», ὡς ἡ «τρίξ» ἡ δηλοῦσα λίθον πολύτιμον, ὡς ἡ «τέτραξ» λέξις καὶ αὕτη σχέσιν ἔχουσα πρὸς τὰ μέταλλα· οὕτω κατὰ τὸν Πισύχιν «Ἐκτος, τρίτος, τέταρτος νομίσματα ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ χαλκοῦ».

Οὐσκουνδάμα λοιπὸν εἶνε λέξις Ἑλληνικῶτάτη ἀναφερομένη εἰς τὰ μεταλλεῖα χρυσοῦ ἢ ἀργύρου καὶ πᾶν ὅτι ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν λάμπιν· ἡ λέξις δάμ, ἐν τῇ αὐτῇ ἐννοίᾳ, καὶ δᾶρ γράφεται, ἣτις εἶνε ἡ ὁμηρικὴ λέξις οὐθαρ δᾶρον· εἶδομεν δὲ ἄλλοτε ὅτι Δάρης Δαρεικὸς Δαρειὺς εἶναι λέξεις ἀναφερόμεναι εἰς τὸν πλοῦτον καὶ δὴ τὸν χρυσόν, οὐσαι ταυτοσημάντοι πρὸς τὴν δᾶρ λάμπειν, δᾶρτᾶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, δι' ὃ καὶ ὁ ἥλιος-Ἀπόλλων ἐλέγετο καὶ Βραβεύς· δᾶρ καὶ τᾶρ τᾶρε Σουμ. φλέγειν, λάμπειν· ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ρίζης δι λάμπειν· καὶ δᾶρ ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ Δήμητρα ἡ μήτηρ τοῦ χρυσοῦ Κιδαρία ἐλέγετο. Ἀδᾶρ δὲ ἡ Gidar Σουμ. ἐκαλεῖτο ὁ θεὸς τοῦ φλέγοντος ἥλιου· διὰ τοῦτο καὶ ἡ ὀνομασία Οὐσκουνδάμα παρουσιάζεται καὶ ὡς Οὐσκουνδᾶρ ταυτοσημάντως ¹⁾. Ἀπέναντι τοῦ Βυζαντίου

1) Θεωροῦμεν καθήκον νὰ δηλώσωμεν ὅτι πάσας τὰς Σουμεικὰς λέξεις λαμβάνομεν ἐκ τοῦ περιπύστου ἔργου τοῦ φιλάτου ἱατροῦ κ. Θωμοπούλου «Πελασγικά» τόμ. ιστ'. Ἡ Οὐσκουνδᾶρ ἢ Οὐσκουνδάμ ἀνεστραμμένως ἐγέ-

ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς ὁχθῆς ὑπάρχει πόλις ἣτις ὀνομάζεται Οὐσκουδά-
Σκούταρι ἢ ταῦτόν Χρυσούπολις. Τὸ ὑπὲρ τὴν πόλιν ταύτην

νετο Δαμασκός ἦν διαρρέει ὁ χρυσοερῶς λεγόμενος ποταμός· διὰ τοῦτο πιθανῶς καὶ ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ὠνομάσθη χρυσοερῶς. Ὁ ποταμὸς τῆς Μακεδονίας Ἀξιὸς λεγόμενος καὶ Βαρδάρ θὰ ἠδύνατο νὰ λεχθῇ χρυσοερῶς ἢ ἀργυροδίνης, συνήθη ὀνόματα τῶν χρυσοφόρων ἢ ἀργυροφόρων ποταμῶν· τὸ θέμα δάρ, ὡς εἵπομεν, αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει, καὶ δάτις τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ δατεῖσθαι κατὰ τὸν Ὀμηρον δατέσθαι ληίδα, τὰ λάφτρα· δέτρα δὲ ἀρεβ. τὸ κείλωμα, τὸ ὄρυγμα. ὁ δερῶς· φρονοῦμεν δὲ ὅτι καὶ ἡ λέξις βάρβαρος δὲν εἶναι ἄσχετος πρὸς τὸν χρυσὸν καὶ τὰ μεταλλεῖα, εἰς τὰ ὅποια εἰρηάζοντο ὡς ἀνέρεποδα οἱ ἀργυρώνητοι οὗτοι ἀλλοεθνεῖς ἢ δορυδῶται οἱ ἐπισεισχυμένως καὶ συγκεχυμένως προφύροντες τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν· βάρ καὶ δάρ ἐπαυλομβάνομεν εἶναι λέξεις συγγενεῖς εἰς τὸν χρυσὸν ἀναφερόμεναι· bar, bara, barbar κλπ. τινεῖς ἱματιεῖςιν Σουμεριστί· καὶ παρὰ κατὰ τὸν Ἰσχύριον· κόμμα νόμισμα τῶν Οἰ. bar κλάσμα bar λάμπω· φῶς, ἥλιος habar ἀνατέλλω καὶ ἡ λέξις bar os ἀρχικῶς ἐσήμαινε τὸν χρυσόν· βάρος τὸ φορτίον τοῦ μεταλλεύματος καὶ βάρβαρος ὁ ἀχθοφόρος ὁ χαμῆλης, τὸ γομάρι, ὁ γάδαρος· βάρος περσ. παρ. ἐναλλαγῇ τοῦ β εἰς π, εἶναι τὸ φορτίον· πέρ δὲ περσ. ὁ φέρων· τοῦ π καὶ η ἐναλλάσσοντων περὶ ὅθεν εἶναι ὁ βάρβαρος. Bar καὶ bal τὸ αὐτὸ ἐκ τοῦ Βήλοι· Bál, τοῦ χρυσοῦ ὄψεως, τοῦ ἐκπροσωποῦντος τὴν χρυσόν· Βαλλαρὰ πόλις τῆς Αἰθιοπίας ἔχουσα πλουσίαις τατα χρυσοφυεῖα, Βαλχάλλα κατὰ τὴν Σκανδ. μυθολογίαν ἡ λαμπρὰ αὐτὴ ἢ ἡ διέμενον μετὰ τὸν θάνατον οἱ γενναῖως ἐν μάχαις πεσόντες· περὶ αὐτῆς δὲ τὸ ἄλσος Γλάσιρ οὗ τὰ δένδρα ἦσαν χρυσόφυλλα. Βάρ ποταμὸς ἐν τοῖς συνόροις Ἰταλίας καὶ Γαλλίας ὅπου ὑπάρχουν μεταλλεῖα σιδήρου μολύβδου καὶ ἄλλα· βάρβαρον τὸ ὄρυγμα· Βάρβικ ἀγγλικὴ κομητεία ἐν τῇ ἄνω Ἀβον ἔχουσα πλούσια ὄρυχεα σιδήρου· Βαριάδες Ἠπειροῦ· Βάριθος χωρίον Ἀνδρου δήμου Γανηρίου· βάριον μεταλλικὸν στοιχεῖον· Βαρναούλ τῆς Ρωσσίας ἔχουσα μεταλλεῖα ὀρυγίου. Βαρὺ Σάμης· Κεφαλληνίας· Ζαβύρ Σουμ. ὁ χαλκὸς ὁ ὀρείχαλκος· Περσ. ρουδερπέρ ὁ λαμπρός· ὁ πλούσιος· Ζενδ. bar τέμνω, κρηματίζω Σαισκρ. bhar φέρειν hāros τὸ φορτίον καὶ dhar, dhar-tar ὁ φρενὺς, ὁ ἀχθοφόρος· οἱ Ἀθίγγανι εἰ διατηρήσαντες πολλὰς λέξεις ἀναφερομένας εἰς τὴν μεταλλουργίαν, τὴν ὁποίαν κυρίως καταργάζονται, bar λέγουσιν τὴν πέτραν ἢ τὸ λατομῖον· εἰ Πέρσαι baropas λέγουσιν τὸ φορτίον. Τὸ δάρ προφέρεται καὶ δούρ· δούρο παλαιὸν ἰσπανικὸν νόμισμα· Δουρμουλοῦ χωρίον περὶ τὸ χρυσοφόρον Παγγαῖον· Δούριος ἢ Δωρίας ποταμὸς τῆς Ἰβηρίας· Ἰσπανίας· Δουραλί χωρίον τῆς Ἐπιδάφου Διμηρῶς· Δουράγγο πολιτεία Μεξικῶ ἔχουσα πλούσια ὄρυχεα χρυσοῦ. Θαρσεῖς ἡ χώρα τοῦ χρυσοῦ· Δαρσεῖς· δάρ ἐβρ. ἡ λάμψις ἢ δόξα.

ὄρος ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐλέγετο Δάματρος καὶ νῦν Ἀλέμδαγ ἢ Ἀλμαία τῶν Βυζαντινῶν, βουνὸς ἐρυθρός, χρυσοῦς· ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχει χωρίον λεγόμενον Ἀδαμπόλ· πλησίον δὲ τῆς Χρυσουπόλεως· Οὐσκουδάρ ἀκρωτήριον λεγόμενον Δάμαλις καὶ Ὀρμος «τοῦ Βοὸς πόρος» καλούμενος, ἢ Κηλίζ-κουλὲ· καὶ οὐ μακρὰν ἢ πόλιν Χρυσοκέραμος τὸ σημερινὸν Κουζ-κουντζούκ· αὐτοῦ δὲ που καὶ τὰ τῶν Βυζαντινῶν ἀνάκτορα «τὰ κατὰ τὴν Δάμαλιν 1) καὶ Σκούταριον». Τὸ Σκούταρι ἐλέγετο κατὰ τινα πληροφορίαν 1) καὶ Οὐδανούπολις ταῦτοσημάντως δηλονότι Χρυσούπολις· ὁ Χάμιερ τὸ Οὐσκουδάρ ἐτυμολογεῖ οὐχὶ ὀρθῶς ἐκ τοῦ Περσικοῦ ὡς σημαῖνον ἄγγελον-ἄγγαρον· ἐνῶ ἡ ἀληθὴς ἐξήγησις αὐτοῦ εἶναι· Χρυσούπολις, αὐτὸ τοῦτο Ἀστανδάρ ὡς γράφει ὁ Ξενοφῶν, διότι ἄστν ἐν τῇ ὀμηρικῇ λέξει σημαίνει χρυσόν καὶ Ἀστυνάξ ἐλέγετο ὁ υἱὸς τοῦ Ἐκτορος καὶ τῆς Ἀνδρομάχης ὁ καὶ Σκαμάνδριος ἐπιλεγόμενος 2). Ἀστν ἐλέγετο ἡ χρυσοφόρος Ζέλεια 3) καὶ τὸ λαμπρὸν Ἴλιον 4). Ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ δέον νὰ ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν φιλομαθῶν εἶναι ὅτι οἱ Ἀσιάται τὸν Ἀλέξανδρον λέγουσι Ξακένδερ, ὀνομασία ταῦτοσημάντος τοῦ Οὐσκουδά-Χρυσούπολις. Τὸ ὄνομα Ἀλέξανδρος ἀπντᾶται τὸ πρῶτον παρ' Ὀμήρῳ, ὅστις τὸν υἱὸν τοῦ Πριάμου τοῦ πολυτρόφου καὶ τῆς Ἑκάβης Πάριν λέγει καὶ Ἀλέξανδρον, ὡς ἐπίσης Ἀλέξανδρα λέγεται καὶ ἡ Κασάνδρα· ἀλλ' ἀμφότεραι αἱ ὀνομασίαι αὗται ἀναφέρονται εἰς τὸν χρυσόν. Πάρις καὶ Ἀλ-ἴλ ταυτοσημάντα· Ὑλλος υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους ἐκ τῆς Μελίτης καὶ Ἰλλνριεὺς υἱὸς τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Ἀρμονίας 5). Ἴλος υἱὸς τοῦ Δαρδάνου. Καὶ Κασάνδρα σημαίνει ὅ,τι καὶ Πάρις· Ἀλέξανδρος δηλ. ἡ χρυσοῦ, ἡ λάμπουσα. Σανσρκ. Κὰς λάμπειν. Σουμεριστί Cas'sebi ὁ Σάμα θεὸς τοῦ Ἡλίου, Κισσεὺς δὲ καὶ ὁ λαμπρός· Ἀπόλλων καὶ Κάσσιος ὁ Πάγγρυσος Ζεὺς. Καὶ ἡ Ἑκάβη ἢ τοῦ Πριάμου θυγὰ καὶ θυγάτηρ τοῦ Δύμαντος ἢ Κισσέως τὸ αὐτὸ σημαίνει.

Ἐκ τῆς ἀπερρίττου ταύτης μελέτης κατεδείχθη σαφῶς διὰ τῆς ἐριμνεύσεως τῶν λέξεων Δάμ καὶ Σκυ, ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον ἀπ' ἀρχῆς τῶν Μελετιῶν

1) Η Κωνσταντινούπολις Σκαρλάτιν Βυζαντίου Β. 247.— 2) Ἰλιάς Ζ. 403 X. 556.— 3) Ἰλιάς Δ. 103.— 4) Ἰλιάς Φ. 128 ἡ ρίζα ιλ εἶναι ρίζα χρυσοῦ· Ἰλμενίτης ὄρυκτόν ἐν Λαυρίῳ· Ἴλ καὶ Ἑλ καὶ Ἀλ δὲ καὶ ὁ θεός, κατ' ἐξοχὴν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ἑλλάντιος Ζεὺς. Ἀλτάια ὄρη κατ' ἐξοχὴν μεταλλοῦχα ἐγκρύπτοντα χρυσόν καὶ ἄργυρον. Ἰλινόι ποταμὸς τῆς Β. Ἀμερικῆς ἔχων μόλυβδον καὶ ἄλλα μέταλλα. Ἴλος υἱὸς τοῦ Μερμέρου βασιλέως τῆς ἐν Θεσπρωτίᾳ Ἐφύρας (Ὀδυσ. Α. 359, Β. 328. Ἀπολλωνίου Ἀργοναυτικὰ Δ. 538. Παρεκβολαὶ Εὐσταθίου 381).—

ἡμῶν ἐτονίσαμεν ὅτι ἡ ἀρχέγονος Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι ἡ ἀρχή, ἡ
 ρίζα, ἡ βάσις τῶν γλωσσῶν τῶν ἀρχαίων λαῶν, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἡ ἀρχαιοτά-
 τη κοιτὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἡ Ἑλλὰς ἡ ἀρχικὴ Θράκη. Ἡπειρος μετὰ τῶν
 Νήσων αὐτῶν, ἔνθα ἦνθησεν ἡ ποίησις τοῦ Ὀμήρου, ἔνθα ἐγεννήθη ἡ
 πρώτη φιλοσοφία καὶ τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς Τέχνης, ἥτις ἐπὶ τῶν
 κλασικῶν χρόνων ἔφθασε εἰς τὸ ὕψιστον τῆς ἀκμῆς αὐτῆς, ὥστε σύμπας
 ὁ κόσμος νῦν ἴσταται κατὰπληκτος πρὸ τῶν Ἑρειπίων τῆς Ἑλληνικῆς με-
 γαλουργοῦ τέχνης.

† ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ

Ὁ ἀπὸ Μεγάλων Πρωτοσυγγέλλων
 καὶ ἀπὸ Παραμυθίας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ